

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, SZOMBAT, 1924 június 28.

175. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hófőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. ; Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Aratás

Meghatva állunk meg a szöke táblák előtt, amivel a természet jutalmazza meg az emberi iparkodást. Meghatva állunk meg bőséges ajándéka előtt a földnek, mely élettel fizet a verejtékért s uzsorakammattal fizeti vissza a ráhízott magot. És meghatva nézzük munkáját annak a gyönyörű parasztnak, akinek testét bronzszínűre szíttá a nap, de a szemében a buzavirág kéklík s két karjának játékos izmai kékében fektetik le a mezők szökeségét.

Ez a munka az ősember munkája s ez a meghatottság is az ősember meghatottsága. A Neander völgyéből kilépő ősrünk is így állhatott meg a buzatáblák előtt. Talán más szerszámmal, talán nem ilyen bőségben aratott ő, aki embervért kevert áldozatába, amikor vetett s ilju testet áldozott fel, amikor aratni készült, mégis azalatt az ötvenezer év alatt, ami bennünket az első embertől elválaszt, alig van az emberi munkának és értelemnek még olyan területe, ami felett ilyen változás nélkül szállt el félmillió esztendő.

Csak a fantázia nehezen bil- lenő mérlegel tudjuk helyezni azokat az eseményeket, amelyek irányt adtak az emberi kultúra fejlődésének. A jó hiányzik az a hiányzik, hogy az a mérle- nyilvános zenek. hiányzik, ami- daly veszek, ontani, melyik m Newy ik fölfedezés- Hastings andoltnak, új hnté éu mint leg többet az emberiség re majd Forradalmat csinált az első a hálta, az első kóhorog is, de a Brónznak, vasnak fölfedezése is korszakot jelöl meg a történelemben. Az első betű, az első vitorlás, az első gőzgép, az első motor, az első kocsz, amiből a XVIII. és XIX. századok ipari forradalma fejlődött ki, a puskapor vagy az első megszelidített ló, Konfucse vagy Budha, a római császárság gondolata, vagy a kereszténység hite, Amerika fölfedezése, vagy az első lencse, a könyvnyomtatásnak vagy a vérkeringés tanának föl- fedezése, — hol van a történelmi gondolkodásnak az a monumen- tális mérlege, ami ezeknek súlyát és jelentőségét föl tudná mérni s egymással össze tudná hasonli- tani. Csak érzések és intuíciók felelhetnek a tudomány romanti- kus kérdéseire. Vannak, akik azt hirdetik, az első elvetett gabona- szemhez fűződik az emberiség történelmében a legnagyobb vál- tozásnak, legátalakítóbb forrada- lomnak emléke.

Talán ennek emlékére rezoná-

lunk most is, az idők Oceánjának tulsó partján? Talán azért tudunk forró szerelemmel, áldó hálával ráborulni örök anyánkra, a Földre, mi korcs polgárok, hitetlen hívők, véreskezű vezeklők, istentagadó apostolok — szegény, szegény emberek. Gondolatok születnek és elmúlnak, hitek, kétségek, jég- korszakok és aranykorok viharoz- hatnak el a történelem országút jain, a történelem sírkertjében sűrű erdőként sötétlenek már az új világot ígérő gondolatok, világ- got felszabadító ígéretek kereszt- fái, — minden elmúlik, minden összeröszkád, porrá, hamuvá, em- lékké válik minden: hit, gondol- lat, küldetés, erő, csak egy ma- rad örök, változatlan, dajkánk, öleltetőnk, anyánk, eltartónk és termelőnk: a föld.

A föld ünnepe kezdődik most: az aratás. Bucsut járunk a buza- táblák csodájához, kezünkbe most nem keresztet, de kaszát szorítunk és betlehemi áhitattal kö- szöntjük megszületését a kenyér- nek. Ez az áhitattá forrószódó hála tette az első ember oltárkövére a buzát, ez választotta az isten tes- tének szimbólumává a kenyeret. A föld ajándéka ő, Gaea anyánk vele táplálja gyermekeit, minden harcunk diadala, minden fáradsá- gunk jutalma, minden veritékünk megfizetője a kenyér. A történe- lem érte volt, háboruk érte foly- tak s az az igazi tudomány, ame- lyik nagyobb karéj kenyeret ad az embernek.

Nincs igazabb, nincs zengőbb, nincs méltóbb himnusza az élet- nek, mint a kaszák pengése.

Elbocsátották állásukból a planinai határincidens okozóit

Fenyegető levelet kapott a triezsti jugoszláv követség A belpolitika hírei

Beogradból jelentik: A belpo- litikai helyzet sehogyan sem akar nyugvópontra jutni s a feszültsé- g a szembenálló párt-csoportok között egyre erősödik. Magában a radikális-pártban is nagy izga- lom uralkodik a kormány-rekon- strukció folytonos halogatása miatt, amely egyes kormánypárti kép- viselők szerint, rossz vért szül az ország lakossága körében. Az ellenzéki képviselők, akik kerüle- teikből fellátogatnak a fővárosba, egyértelműen azt hangoztatják, hogy a nép hangulata rendkívül elkeseredett — különösen az adók miatt — és a választók az ellen- zéki képviselőktől még az eddi- ginél is erélyesebb fellépést vár- nak a kormánnyal szemben.

Az olasz-jugoszláv határ- incidens álarcosai

A kormány pénteken Pasics miniszterelnök elnöklésével mi- nisztertanácsot tartott, amelyen Srskics belügyminiszter és Nincsicz külügyminiszter tettek előterjesz- tést az olasz-jugoszláv határinci- dens ügyében. Bejelentették, hogy a vizsgálat erélyesen folyik az ügy földerítésére, azonban letar- tóztatások idáig még nem történ- tek. A belügyminisztérium köz- biztonsági osztályának főnöke, Lázics Zsika személyesen utazott le az affér színhelyére és maga- vezeteti a nyomozást. Megállapi- tást nyert, hogy a jugoszláv pénz- ügyörök ellen álarcos emberek kö- vettek el a merényletet.

Az olasz jelentésekkel szem- ben, amelyek szerint két halottja

van a támadásnak, a jugoszláv vizsgálóbizottság megállapította, hogy csak egy olasz pénzügyör esett el a harcban, egy pedig su- lyosan megsebesült.

A belügyminiszter bejelentette a minisztertanácsban, hogy azokat a határrendőrségi tisztviselőket, akiknek kötelességük lett volna elhárítani az incidenst, felmenti állásuktól.

Nincsicz külügyminiszter beje- lentette a minisztertanácsban, hogy a triezsti hatóságoktól értesítést kapott az olasz részről lefolytatott vizsgálat eredményéről. Az olasz kormány megbízásából Lorzicci ezredes vezeti a vizsgálatot, pár- tatlanosságára jellemző, hogy máris fölmentette a szolgálat alól az olasz királyi hadsereg egyik fő- hadnagyát, aki az incidens megelő- ző éjjelen, amikor olasz részről tá- madták meg a jugoszláv pénz- ügyöröket, a planinai határsza- kaszon szolgálatot teljesített.

A triezsti fascista-körökben egyébként rendkívül izgatott a hangulat a határincidens miatt és a triezsti jugoszláv követség ál- lándóan fenyegető levelet kap, úgy- hogy a rendőrség jónak látja ka- tonasággal őriztetni a követség épületét.

Római távirat szerint az olasz kormány táviratilag utasította beogradi ügyvivőjét, hogy a ju- goszláv kormánynek energikus tiltakozását fejezze ki a merény- let miatt és a legmesszebbmenő módon követeljen elégtételt. Az ügy azonban a beogradi kor-

mány keddi táviratával, amely- ben sajnálkozását fejezi ki az ese- mények miatt, elintéztnek tekint- hető.

Agrár lázongások Dalmáciában

Simonovics agrárminiszter elő- terjesztésére a kormány elhatá- rozta a minisztertanácsban, hogy Szlavóniában a nasici és dolnja-mi- hajlovi járásokban karhatalommal fogják elvenni a föld egy részét az ottani helyi földigénylőktől, akik azt négy év előtt birtokbavették és az elvett földet a dobrovoljácok között fogják szétosztani. Az agrárreformminisztérium szerint ezek a földigénylők annak idején több földet kaptak, mint amennyi meg- illette volna őket.

Az agrárminiszter arról is re- ferált, hogy Dalmáciában újból agrárlázongások törtek ki, amiből kifolyólag harminc földművest már letartóztattak. Akik Dalmá- ciában az agrárreform útján föld- höz jutottak, nem akarják az ál- lamnak lefizetni a kötelező bért. Kétféle földet osztottak ugyanis fel Dalmáciában: a feudális jel- legű nagybirtokokat, amelyek után az állam nem követel bért és a magánjogi uton felosztott földek, amelyek után a bérfizetés kötelező. Az érdekeltek azonban nem hajlandók azt megfizetni, a miből állandó incidensek vannak.

A minisztertanács még a posta- ügyi miniszter előterjesztésére el- határozta, hogy négy távirászt küld állami ösztöndíjjal Párisba a távirász-főiskolára, majd elhatá- rozta, hogy Péter király dubrov- niki szobrának július hó folyamán történő leleplezésén a kormányt Trifunovics Mica építésügyi mi- niszter fogja képviselni.

Politikai körökben híre terjedt, hogy a pénteki minisztertanácsban ismét éles ellentétek robbantak ki a kormány radikális- és Pribicsevics- párti tagjai között, azonban e hír valódiságáról nem lehetett az esti órákban meggyőződni.

Radikális képviselő éles támadása Janjics miniszter ellen

Politikai körökben rendkívül nagy feltűnést keltett Dodics Alexa radikális-párti parasztképviselőnek az ellenzéki „Pravda”-ban pénte- ken közzétett nyílt levele a le- mondásban levő Janjics vallásügyi miniszterhez. A rendkívül durva hangú levélben Dodics megvá- dolja Janjicsot, hogy kerületében ellene agitált és azzal fenyegeti, hogy ő ugyanezt fogja tenni Janjics kerületében. Ezután egy- általán nem válogatott szavakkal a korrupció legfőbb hordozójának mondja Janjicsot, akit Rasputin- nak nevez, végül pedig azzal fe-

A prefektusok kötelesek a jegyzőket felvilágosítani arról, hogy nem áll jogukban jóváhagyni egyetlen adás-vételi ügyet sem, főleg birtokeladási szerződéseket nem, amíg okmányok alapján meg nem győződnek róla, hogy az, aki a földet meg akarja venni, román állampolgár.

Beogradi jelentés szerint a kormány körében rossz benyomást keltett a román kormány ez az intézkedése, mert Romániában, különösen a Bánságban sok jugoszláv állampolgár vásárolt birtokot, amit most el fognak tőlük venni. Hír szerint ha ez bekövetkezik a beogradi kormány retorzióval fog élni és a román állampolgárok jugoszláv birtokvásárlásait meg fogja semmisíteni.

Kavarodás

a novisadi rendőrfőkapitány-helyettesi állás körül

Az elhelyezett főkapitány-helyettes nem akarta átadni hivatalát

A *Bácsmegeyi Napló* megírta már hogy a belügyminiszter *Gnyátics Radmilló dr.-t* nevezte ki novisadi rendőrfőkapitány-helyettesé, míg a jelenlegi főkapitány-helyettes, dr. *Radulovics Dusánt* városi tanácsnokká nevezték ki Becskerekre.

Pénteken délelőtt kellett volna dr. *Gnyátics Radmillónak* átvenni a főkapitányság vezetését a belügyminiszteri dekretum értelmében és — mint Noviszadról jelentik — *Stefanovics Zsarkó dr.* polgármester utasította *Radulovics Dusánt*, hogy adja át hivatalát *Gnyáticsnak*. *Radulovics* azonban kijelentette, hogy nem respektálja a városi tanács rendelkezését és nem adja át hivatalát, mert ő erre még nem kapott a belügyminisztertől rendeletet.

Stefanovics polgármester figyelmeztette *Radulovicsot*, hogy a rendőrség a városi tanács hatáskörébe tartozik és így köteles a tanács rendelkezéseit respektálni. Miután azonban *Radulovics* ennek ellenére is vonakodott hivatalát átadni, a polgármester telefonon jelentést tett az ügyről a belügyminisztériumnak, ahonnan nyomban utasították *Radulovicsot*, hogy adja át hivatalát, ami erre meg is történt.

Radulovics — eljárásának konzekvenciáját levonva — nem foglalja el a becskereki tanácsnoki állást, hanem ügyvédjelölti állást vállal.

Achmed Zogu

volt albán belügyminiszter Beogradba érkezett

Internálják a menekült albán tisztet

Beogradból jelentik: Pénteken megérkezett Beogradba *Achmed Zogu* bég, volt albán miniszterelnök és belügyminiszter, aki a megbukott tiranai kormány legmarkánsabb egyénisége volt. *Achmed bég* mindössze 29 éves, rendkívül energikus és különösen Albánia muzulmán lakossága előtt örvendő nagy népszerűségnek.

Achmed Zogu bég hajnalban érkezett Skopljéból, kíséretében tizenkét tiszttel, köztük *Gigliard* őrnaggyal és személyi titkárával. Kíséretével a Bristolban szállt meg. Megérkezése után az újságírók megostromolták a szállodát, azonban *Achmed bég* fáradtságára hivatkozva senkit sem fogadott.

A kül- és belügyminisztériumban hivatalosan semmit sem akartak tudni *Achmed bég* megérkezéséről. Illetékes helyen kijelentették, hogy mivel *Achmed*

bég már nem hivatalos személy, nem tárgyalnak vele, legfeljebb arról, hogy mikép történjek meg a vele jött katonai személyek lefegyverzése. A vele jött tisztet a nemzetközi jognak megfelelően

esetleg internálni is fogják.

Hír szerint *Achmed bég* nem szándékozik az SHS. királyságban maradni, hanem tovább utazik Olaszország felé, ahol le akar telepedni.

Huszonöt esztendő

Megjelent a Bácsmegeyi Napló jubiláris Almanachja

A vajdasági magyar irodalom szennációja a Bácsmegeyi Napló jubiláris Almanachja, amelynek első példányai pénteken jelentek meg. A 184 oldalas, képekkel gazdagon illusztrált, díszes kiállítású könyvvel a Bácsmegeyi Napló irodalmi emléket állított fennállásának huszonöt-éves jubileuma alkalmából. Az Almanach a szerkesztőség jelenlegi és régebbi belső és külső munkatársainak írásain kívül a magyar irodalom kiválóságainak és a szerb zornalisztika előkelőségeinek cikkeit, novelláit és költeményeit tartalmazza. A Bácsmegeyi Napló munkatársait ábrázoló harminchat fénykép és két műmelléklet tarkítja a gazdag és változatos szöveget, amelyet hetvenen irtak, köztük olyan nevek, mint *Rákosi Jenő*, *Ambrus Zoltán*, *Babics Mihály*, *Kosztolányi Dezső*, *Juhász Gyula*, *Gellért Oszkár*, *Karinthy Frigyes*, *Nagy Endre*, *Lakatos László*, *Lacz-*

kó Géza, *Kemény Simon*, *Radó Antal*, *Harsányi Zsolt*, *Móricz Zsigmond*, *Szép Ernő*, *Somlyó Zoltán*, *Sz. Szigethy Vilmos*, *Kárpáti Aurél*, *Nádas Sándor*, *Móra Ferenc*, *Vámbery Ruzsem*, *Nikolajevics Dusán*.

A jubiláns Almanach nem kerül könyvtári forgalomba, de megkapja a Bácsmegeyi Napló minden állandó olvasója, aki erre vonatkozó igényét a helyi árusnál bejelentette és ugyanott 10 dinárt kötés- és portóköltés fejében lefizetett. Beogradi olvasóink annál az árusnál fizethetik le a 10 dinárt, akinél a lapot rendszeresen vásárolják. Noviszadon *Farkas József* főbizományosnál (*Zseljeznica-ucca 30*) kell az előjegyzést és befizetést eszközölni.

Vidéki olvasóink számára az Almanach szétküldését július 1-én kezdi meg a kiadóhivatal, szubotica olvasóink példányainak kézbesítése július 5-én, szombaton kezdődik.

Az olasz munkásság tüntető sztrájkja a fascizmus ellen

Tíz percre megállt a munka Olaszországban

Rómából jelentik: Mussolininak a szenátusban tartott beszéde nem hozta meg azt a hatást, amelyet Mussolini várt tőle. A kamara ellenzéke még mindig ragaszkodik ahhoz az elhatározásához, hogy az ülésektől mindaddig távol marad, amíg elvi követelése, a *fascista milícia feloszlatása meg nem valósul*. A kormány — a lapok szerint — valószínűleg kénytelen lesz az ellenzék követelését teljesíteni és a fascista miliciát feloszlatni, mert az ellenzék távolmaradása a helyzetet egyre jobban elmérgesíti.

Pénteken délelőtt egész Olaszországban a munkások részvétük jeléül tíz percre beszüntették a munkát Rómában, Nápolyban és Turinban, a munkabeszüntetéshez a *fascista munkásszervezetek is csatlakoztak*. Az olasz nagyiparosok szövetségének utasítására a tüntető sztrájkban Olaszország valamennyi gyárvállalata résztvevett. A tüntető munkások a tíz perc letelte után a munkát újra felvették.

Mateotti holttestét a vicói tóba süllyesztették

A vicói erdőben, a Macchia Grosában buzgalommal folyik az eltűnt holttest keresése. Legújabban ahhoz a már elejtett feltevéshez tértek vissza, hogy *Mateotti tetemét mégis a tóba vetették a gyilkosok*. Csónakot kerítettek valahol és a kődarabokkal megterhelt testet a tó közepé táján a mélybe süllyesztették. A *Tribuna* értesülése szerint a katonai repülőparancsnokság a rendőrség átiratára repülőgépeket küldött ki, melyek egészen alacsonyra ereszkedve, igyekeztek a fenékgig áttetsző vízben a holttestet felfedezni. De hasztalan. Azt hiszik, hogy a nehéz kövek a tó fenekét több méternyi magasságban borító iszaprétegbe huzták le. Onnan csak kotrógépekkel lehetne előkeríteni, mert éppen az iszapréteg sűrűsége miatt búvárokat is hasztalan lenne a tóba lebocsátani.

A fascisták újabb emberrablási kísérlete

Miközben *Mateotti* gyilkosai után kutat az egész olasz rendőrség, a

büntények sorát újabb esettel toldották meg a torinói fascisták.

Alfred Frassati szenátornak, a torinói »Stampa«-nak, a *Corriere della Sera* után Olaszország legkomolyabb napilapja főszerkesztőjének lakásába fényes nappal fascisták törtek be és mindent összezúztak, ami kezükbe akadt. A szenátor távol volt hazulról, csak felesége és mérnökjelölt fia tartózkodott otthon Délután háromnegyedegy táján bérautó állott meg *Frassini* palotájánál és hét vagy nyolc alak szűrt ki belőle. Kettő közülök a szenátor előtt megálltak és ráparancsolták, hogy a gépet tartsa inaktív állapotban. A többi felsietett az emeletre, s mikor a szobaleány gyanútlanul ajtót nyitott egyikük csöngetésére, berohantak a lakásba. *Olmosgombban végződő bórhurkálással voltak fölfegyverkezve*. Nagy vehemenciával először is a tükröket törték szét. Egyikük a telefon zsinórját erőlködött letépni, hogy a rendőrséget senki sem értesíthesse. A szobaleány sikoltozására ekkor előrohant az ifjú *Frassini*, aki először a telefonnal vesződő haramiát ragadta torkon, azután a többinek esett. A fascisták egyetlen támadójuktól úgy megijedtek, hogy elmenekültek a lakásból. Sikeresült is felkapniok a készen álló autóra és elrognioik.

Még nem tudni, hogy kik voltak, de könnyen lehet, hogy nem is fog az kiderülni, jóllehet *Federzini*, az új belügyminiszter, a »legkiméletlenebb« vizsgálatot rendelte el *Frassininak* a büne, hogy lapjában, a *Stampa*-ban kiméltlen harcot kezdett a gyilkosság alkalmából a muszolinizmus ellen.

Cséplőgépkéféket

megrendelésre 48 óra alatt készít

Weiss kefégyár Subotica

Telefon 138.

Milliók kártyaveszteségek halálba kergettek egy urinőt

Leugrott a negyedik emeltről

Budapestről jelentik: Néhány nappal ezelőtt *Fuchsberg Jenő* ékszerész felesége a Váci-ut egyik házának negyedik emeletéről levette magát az udvarra és meghalt. A hozzátartozók az öngyilkosság okául *Fuchsbergné* nagyfokú idegességét jelölték meg. A szerencsétlen uriaszony ugyanis elveszítette egyetlen leányát.

A rendőri nyomozás megállapította, hogy az öngyilkos urinőt tettét nem leánya elvesztése miatti buskomorságában követte el, hanem *kártyaveszteségei* kergették a halálba. *Fuchsbergné* hónapok óta följárta az egyik terézvárosi kaszinó királyuccai helyiségébe, ahol partnerei kijelentése szerint sokmillió koronát vesztett a baccarat- és cheminasztaok mellett.

A kasznóbeli szemtanuk — s jellemző, hogy ezeknek a tanuknak legnagyobb része nő — úgy beszélnek, hogy az öngyilkos uriaszony halála előtt két-három nappal még föntjárt a kaszinó thökölyuti nyári helyiségében és ezuttal is feltűnően nagy *kártyavesztesége volt*, a végén már a nála levő ezerszokolos bankjegyeket váltotta be, hogy folytathassa a bakkjátékot. Mikor már mindent elveszített, zokogásbafuló hangon sóhajtott:

— Istenem, Istenem, hogyan fogja szegény uram megkeresni azt, amit én itt elszugáztam!

Krétafehér arccal távozott a játékasztaltól és két nappal utóbb a halálba menekült.

Az öngyilkos uriaszony férje ugy nyilatkozott, hogy az utóbbi hónapokban igen gyakran fordult meg feleségével együtt az említett kaszinóban, ahol felesége valóban résztvevett a bakk-, illetve chemin-játékokban, legtöbbször az ugynevezett hölgyablón. Felesége legutóbbi veszteségeit azonban nem becsüli többre három-négy millió koronánál, ami miatt, véleménye szerint, feleségének nem kellett volna öngyilkossá lennie. A férj azt hiszi, hogy felesége, aki két árva hagyott hátra, határozottan ezelőtt elhalt leánya után — a házasságban vált meg az öngyilkossá — mindenben a leánya példáját követte.

Az öngyilkos uriaszony férje ugy nyilatkozott, hogy az utóbbi hónapokban igen gyakran fordult meg feleségével együtt az említett kaszinóban, ahol felesége valóban résztvevett a bakk-, illetve chemin-játékokban, legtöbbször az ugynevezett hölgyablón. Felesége legutóbbi veszteségeit azonban nem becsüli többre három-négy millió koronánál, ami miatt, véleménye szerint, feleségének nem kellett volna öngyilkossá lennie. A férj azt hiszi, hogy felesége, aki két árva hagyott hátra, határozottan ezelőtt elhalt leánya után — a házasságban vált meg az öngyilkossá — mindenben a leánya példáját követte.

Visszavonulástól és Győrött telepszik le — Newyorki emlékek

A pincérek összetoltak négy kávéházi márványasztalt, ezek körül szorongának a győri sakkozók. Az egyik sarokban a kockás tábla fölé hajolva, mosolyogva és kedélyeskedve: *Maróczy Géza*, a világhírű magyar sakkmeister, aki most jött haza a newyorki tornáról.

Néma csend. A figurák kopognak a táblán. *Maróczy* mesél:

— Newyorkban kivezettek bennünket az állatkertbe is, hogy nézzük meg a sok nevezetesség között. Mikor már mindnyájan befejeztük a szemlélődést, *Tartakower* még ott állt és bámészkodott az orángutánj ketrecc előtt.

— Mit csinálasz? — kérdeztük tőle.

— Megtanáskozom az orángutánjal a holnap lejátszandó partimat, — felelte.

— Másnap *Tartakower* éppen velem került össze és kitűnően játszott. Minden erőmet összeszedtem, hogy legyőzzem. Játék végén mondtam is neki: — Máskor az orángután helyett az elefánthoz menj tanácsért...

Mialatt ezt elmesélte ellenfelének, összes figuráit leseperte a sakkasztalról.

A gönyűi hajóskapitány A játék befejezése után *Maróczy Géza* tovább ment.

— Mulatságos volt a győri bemutatkozásom, — kezd el. — Itteni barátom, Spáth Gyula, városi tanácsnok, elhozott a kávéházba. Bemutatott a legjobb győri sakkozónak, mint *gönyli hajóskapitányt*, aki olyan jól játszik, hogy még őt is majdnem megverte.

— Mutassátok meg, hogy mit tudtok, — biztatta az urakat — verjétek meg!

— Sorban játszottam, öt-hat partit egymásután, természetesen meg is nyertem mindet. A kitűnő győri sakkozók folyton csak szörnyűkődtek és csodálkoztak. Az utolsó ellenfelem már olyan rosszul állt a tizedik lépés után, hogy így kiáltott fel:

— *Ezzel a pozícióval csak Maróczy tudna ön ellen nyerni...*

— Biztatásomra helyet cseréltünk, átvettém az állásait és — nyertem. Aztán sorban bemutatkoztam mindenkinek: *Maróczy Géza vagyok! Ál-tengerész, ál-kapitány!* Mióta lelepleztem magam, bizony már akadt ellenfél, ki is kaptam...

A newyorki világbajnoki tornára terelődik a szó.

— Capablanca ma feltétlenül a világ legjobb sakkozója — mondja. — Ő a legerősebb. Boguljebow is erős. Laskernek szerencséje volt, *Aljechinnek* az a baja, hogy nagyon sok táblanélküli partit játszik, ami gyengíti. *Réti* mint világos játékos kitűnő, de a sötéttel nem boldogul. — *Nekem nem volt szerencsém Newyorkban.* Nagyon befolyásolt, hogy egyes partnereim *dohányoztak* és a szemembe és az orrom alá fújták a füstöt. Azért negyedik helyre is jöhöttem volna, ha a Janowskival való mérkőzésemkor nem fedkeztem meg az időről. Sajnos, elnéztem az időt, engem nem figyelmeztetett senki, hogy a terminus lejárt és *nyerő állásban* — *vesztésnek* jelentettek ki. Janowskinak ez volt az egyetlen nyert mérkőzése.

»Öreg vagyok«

— Hogy miért fordult elő ez a »bal- eset?« Mert *öreg vagyok. Kiöregedtem.* Harminc éve játszom a világbajnoki tornákon és ötvennégyesztendős elmúltam. *Ötvennégyesztendős fejjel már nem lehet világversenyen sakkozni!* Lasker — ő egy külön csoda! Erzem én ezt jól, tisztán látom magammal s azért határozom el, hogy *legfeljebb még egy-három verseny, aztán jön a visszavonulás.* A jövő évben valószínűleg ismét Newyorkban találkozom a sakkbajnokkal, akik a világbajnoki címért versengnek. Ezen a mérkőzésen ismét részt veszek *de ez lesz a legutolsó* mérkőzésem Newyorkban, akkor az amerikai sakkszövetség rendezik a tornát. Ezen a mérkőzésen ismét részt veszek a világbajnokság alkalmából Newyorkban. Ismétlem, nem azért indulok el, hogy a világbajnokságon részt vegyek, hanem azért, hogy a világbajnokságon részt vegyek! Hanem... mert kell a pénz!

— Pénzt akarok szerezni, hogy aztán végleg *letelepedhessem Győrre.* Most is azért vagyok itt, hogy egy kis földet vásároljak. Négy-öt holdat csak, ahol egy kert közepén felépíthetem a családi házamat. Mikor hazajövök *csak mint sakk tudósító vagy mint a sakkirodalom egyik szerény művelője fogom a mesterségemet tovább szolgálni.* Külföldi lapok megbízásából elutazom majd nagyobb versenyekre és tudósításokat írok, meg *sakkkönyveket.*

Rádió-sakkverseny

Newyorki emlékei között keresgél, hogy mit meséljen még? A rádiómérkőzés történetét így adja elő:

— A *Lancastria* nevű Cunard-hajón utaztam visszafelé Amerikából. A hajóskapitány felkeresett a kabinomban és megkérdezte, hogy *nem akarom-e kihívni rádió-partit a Nagy Óceánon uszó óriás hajókat.*

— Szívesen — válaszoltam. — Akár tizedet is.

— De ne mondjuk meg, hogy ön kicsoda — könyörgött a kapitány. — Könyveljük el a dicsőséget a *Lancastria* javára.

— Készséggel beleegyeztem. A kihívást csak két hajó fogadta el, a németalföldi *»New-Amsterdam«* és a White-

Star Line *»Cedric«* nevű hajója.

— Ne gondolja, hogy a játék nehézkesen ment, hogy várakoznunk kellett, amíg a hanghullám elhozza a két másik hajó sakkozójának feleletét. Éppen úgy ültünk a kockás tábla körül, mint itt, s *egy hajótszáz telpercenként jelentette az ellenfelek lépéseit.* Egyszerre játszottam mind a kettővel, a *»Cedric«* hamar feladta, de nem sokáig állt ellent a *hollandus hajó sem.* A *»New-Amsterdam«* is *matott* kapott. Pedig azon is

egy komoly sakkbajnok utazott, mert nagyon furfangos cselezései voltak. Persze, az ő emberük sem leplezte le magát...

Alig fejezte be az utolsó mondatot, négyen-ötven hívták egyszerre. Nem sakkozók. Ugyanők. Telket, házat, földet kínáltak neki megvételre. Ezekkel nem lehet egy-kettőre végezni, ezekkel alkudozni kellett.

Talán még most is tárgyalnak.

L. S.

A sarajevói merénylet tizedik évfordulója

A merénylet beográdi értelmi szerzőjének örökös visszaemlékezése

A világháború kitörésének közvetlen oka a sarajevói merénylet — amelynek *ma van a tízéves évfordulója* — tudvalevőleg *Szent Vid* napjára, a régi Szerbia történelmi ünnepére esett. Az osztrák udvari kamarilla, amely a trónörökös boszniai látogatását erre a napra tüzte ki, *tudta, hogy a monarchia szerb lakossága provokálásnak jogja tekinteni azt, hogy Ferenc Ferdinánd éppen Vidovdán napján jelenik meg a boszniai hadgyakorlaton és sok jel vall arra is, hogy a tíz év előtti sarajevói ünnepély rendezői — a trónörökös hadilábon álló udvari klikk emberei — szándékoztak a merénylet.* A merénylet tettesei az osztrák rendőrség engedélyével jelentek meg éppen az osztrák-magyar trónörökös pár utazása idején Szarajevóban, holott *ki voltak onnan tiltva és figyelmessé tették megjelenésükre a rendőrséget.* A főhercegi autó utirányát az utolsó percben megváltoztatták és ezen az utóbb választott uton várakozott a halál *Ferenc Ferdinandra és feleségére.* Egészen bizonyos, hogy a sarajevói merénylet előkészítése még korán sincs tisztázva s ez tesz érdekessé — az évforduló okozta időszerűségén kívül is — minden visszaemlékezést, amely a végzetes eseményhez fűződik.

A beográdi lapok nagy cikkeket szentelnek a Vidovdán történetének, különös tekintettel arra, hogy az idején Vidovdánra esik a sarajevói merénylet tizedik évfordulója. A Vidovdán tudvalevőleg a délszláv nép történelmének fatális napja. Ezen a napon volt a rigómezei csata, amely után Szerbiát a törökök szállták meg, ugyanerre a napra esett tíz évvel ezelőtt a világháborút megindító sarajevói merénylet, három évvel ezelőtt pedig Vidovdán napján tette le az esküt Sándor király az alkotmányra és ugyanekkor kíséreltek meg ellene merényletet, végül a múlt

év Vidovdánján követte el merényletet *Pasies* miniszterelnök ellen.

A Vidovdán és a sarajevói merénylet tizedik évfordulója alkalmából a beográdi *»Novosti«* rendkívül érdekes cikket közöl *Popovics* Cse-domir volt ezredes tollából, aki elmondja az *Apis* néven ismert *Dimitrijevics* Dragutin ezredessel még 1915-ben lefolyt beszélgetését, *Dimitrijevics* ezredes, akit a szalonikii pörben halálra ítélték, mert őt vádolták azzal, hogy annak idején a sarajevói merényletnek ő volt Beogradban az értelmi szerzője, a következőket mondotta el a cikkírónak a merényletben való részességéről:

Mint a szerb vezérkar tagja, meg volt győződve arról, hogy Ausztria előbb-utóbb megtámadja Szerbiát. Ismerve a szerb hadsereg állapotát rendkívül féltette hazáját ettől a háborútól. Állandóan zaklatott lelkiállapotban egy nap meglelt hivatalában *Tankoszics* Voja — *Silija* — aki a következőket mondotta neki:

— *Van itt néhány fiatal bosnyák, akik engem folyton zaklatnak. Ezek a gyerekek mindenáron valami »nagy dolgot« akarnak végrehajtani.* Hallották, hogy *Ferenc Ferdinánd* Szarajevóba jön hadgyakorlatra és *azt akarják, hogy oda engedjem őket.* Mit gondolsz, engedjük el őket? Jó fiúk és megbízhatóak; én elutasítottam őket, de nem hagynak békében.

Dimitrijevics ezredes — mint elmondotta — egy ideig ingadozott és elgondolta, hogy a merénylet aligha sikerülhet, ha pedig véletlenül mégis sikerül, úgy kellemetlen következményekkel járna. De majd csak megmenekülünk — gondolta és a következőket felelte *Tankoszicsnak:*

— *Jól van, Silijo, engedd őket Szarajevóba!*

Silijo elment — fejezi be visszaemlékezését *Dimitrijevics* ezredes — és már minden el volt végezve.

hértet és *Zsirkayt* pillantotta meg. Ezek első meglepetésükben jónak látták odébb állni és a szó szoros értelmében *jutni kezdtek.* A miniszter nem tudta mire vélni futásukat és utánuk futott, majd rájuk kiáltott:

— *Csak cigány fut el a tárva-nyitva álló, vendéglátó kapu előtt!*

Kiss Menyhértnek futásközben még a *cvikkere is leesett.* Állandóan visszapillantott, hogy észrevette-e a kultuszminiszter. *Zsirkay* azonban nem volt olyan fürge és nem tudott már odébb állni. A miniszter ezt a kérdést intézte hozzá:

— *Vajjon minek köszönhetem a szerencsét?*

Zsirkay zavarba jött és kijelentette:

— *Egy tanítónő óhajtok protezsálni.*

— *Hogy hívják a tanítónőt? — kérdezte a kultuszminiszter.*

Zsirkaynak hirtelen *nem jutott eszébe egy tanítónő neve sem.* Zavarából a kultuszminiszter segítette ki, aki így folytatta:

— *Miért fáradtatok ide ki? Hiszen láttatok a parlamentben. Ott szívesen rendelkezétekre álltam volna. Hogy tudtátok, hogy idekint vagyok, hiszen még nem lakom idekint? Amint látjátok, az ablakok sincsenek még beerősítve a helyükre.*

Ezután *karonfogta Zsirkayt és bevezette a házba.* Hogy mit beszélhetett a villában a kultuszminiszter *fajvédő* képviselő vendégével, arról nem szól a krónika, de lehet, hogy *Zsirkay végül — csakugyan beprotezsált egy tanítónőt.*

Sikkasztásért feljelentettek

egy karlovcii bankigazgatót

A Fruskagorska Banka bukásának epilógusa

Noviszadról jelentik: *Szrmszki Karlovcin* az ottani *Fruška Gorska Banka* körülbelül egy évvel ezelőtt beszüntette a fizetéseit. A fizetéseképtelenné lett bank ellen a hitelezők több feljelentést tettek a mitrovicai államügyésznel s különböző visszaélésekkel vádolták a bank igazgatóságát. *Baiabdzsics* Paje vezérigazgató ellen emeltek panaszokat, akit azzal vádoltak, hogy *a bank vagyongából 1,200.000 dinárt elsikkasztott, amely pénzért ingatlanokat vásárolt és azokat felesége és rokonai nevére íratta.*

A mitrovicai államügyész a feljelentések alapján meg is indította a bűnvádi eljárást, de letartóztatás eddig nem történt ebben az ügyben.

A mitrovicai kerületi törvényszék megnyitotta a bank ellen a csődeljárást minthogy a hitelezők nem fogadták el a bank kiegyezési ajánlatát, amely szerint 60 százalékot fizet, de erre nincs semmi biztosíték.

Hurcolkodás trombitaszóval avagy az előzékeny háziur

Zödi András jómódu szuboticaí gazdálkodó régebbi idő óta hadilábon állott lakójával, özvegy *Mészáros* Istvánnéval. Eleinte kisebb surlódások jeleztek a háború kitörését, majd hamarosan adáz harcba kezdett lakó és házigazda. Zödi kitűnően operált *Mészárosné* ellen, a háboruban tanult összes taktikai tudományát felhasználta, azonban minden eredmény nélkül. A szegény háztulajdonost már kezdték őszintén sajnálni szomszédai, kitartásra buzdították, bátorították és végül is a sok tanács segített. *Mészárosné* megtörtén vonult vissza a csatatérre és háborút vesztett félhez illően békét kért. Bejelentette, hogy orvosa sürgős levegő-, azaz lakásváltozást ajánlott. Lett erre öröm a házban, nyomban fegyverszünetet kötöttek és a megindult béketárgyalások folyamán pontosan megállapították *Mészárosné* hurcolkodásának időpontját.

Mészárosné a békefeltételek értelmében csütörtökön délután fogott hozzá a hurcolkodáshoz. Zödi erre, hogy megmutassa, mi a tisztesség, anélkül, hogy a béketárgyalásokon kikötötték volna, trombitásokat hozzatott és a hurcolkodás alatt szebbnél-szebb nótákkal traktálta volt ellenfelét. Gyönyörűség volt hallgatni a recsegő hangú bucsuztatót, de még nagyobb gyönyörűség volt nézni, mint kíséri a trombitabanda a butorral megrakott kocsi végig az utcán az új lakás felé. És *Mészárosné* a butorok tetején egész uton könynyezett. Sajnálta volt házigazdáját, akinek annyi bosszúságot okozott és aki mégis oly szépen bucsuzott el tőle...

Fájdalmak? Arcában? Végtagjaiban?
Kísérje meg a valódi Feller-féle Eisafluidal! Kitűnő hatású bedörzsölőszer és egyúttal kitűnő kozmetikai szer a bőr-, fog- és szájápolásra! Sokkal hatékonyabb, mint a sóborszesz és már 25 éve kedvelik. Csomagolással és portóval együtt 3 duplaívog vagy egy különleges íveg 24 dinár; 36 dupla íveg vagy 12 különleges íveg 214 dinár és 10% felár, szétküldi Feller V. János gyógyszerész Stabica donjaközpont 185 9127 (Horvátország.)

HIREK

— **A Bácsmegyei Napló legközelebbi száma a szombati állami ünnep miatt hétfőn délben jelenik meg.**

— **Vidovdán napja.** Szombaton, Szent Vid napján állami ünnep van, a melyen általános munkaszünet kötelező. A munkaszünet mezei munkákra is kiterjed. Szombaton délelőtt valamennyi hitfelekezet templomában ünnepélyes istentisztelet lesz, amelyen résztvesznek a polgári és katonai hatóságok vezetői.

— **A heogradi egyetem új rektora.** Beogradból jelentik: A heogradi egyetem eddigi rektorának, Gaurilovics Bogdának három évi megbízatása lejárt. Csütörtökön választotta meg az egyetemi tanács az új rektort Popovics Pavle szerb irodalomtanár személyében.

— **Politikusok utazásai.** Beogradból jelentik: Srskics belügyminiszter Sarajevóba utazott, ahol résztvesz az országos Sokol-ünnepségeken. Eire az ünnepélyre várják a király megérkezését is. Sarajevóba utazott Pribicevics Svetozer is, aki a Sokol-ünnepen kívül résztvesz pártja ottani ülésén is. Crizogono igazságügyminiszter és Lukinics Edo volt házelnök Nisbe utaztak a független demokrata-párt ottani ülésére.

— **Davidovics Ljuba visszaérkezett Beogradba.** Beogradból jelentik: Davidovics Ljuba dalmáciai agitációs utjáról pénteken este visszaérkezett Beogradba, vele együtt megérkeztek Angyelinovics és Setyevov Sziavko képviselők is.

— **A bácsalmási plébános.** Bácsalmásról jelentik: A dr. Polyakovics Lajos lemondásával megüresedett bácsalmási plébánosi állásra július 31-ikén lejáró határidővel kiírták a pályázatot. A plébánosi állásra pályázott Barth Benedek jelenlegi bácsalmási adminisztrátor is, a szubotcai Szent Antal-nyomda volt igazgatója és valószínű, hogy az állást ő fogja elnyerni.

— **Szenta város közgyűlése.** Szentáról jelentik: Június hó 27-én tartotta Szenta város közgyűlését dr. Knyezovics Milos polgármester elnöke alatt. A közgyűlésen elhatározták, hogy a város minden folyamatban levő munkát a nyomasztó pénzügyi helyzet miatt minimálisra redukál és a Narodna Bankától, vagy más magánbanktól 3 hónapos lejáratú kölcsönt vesznek fel. A tanácsnak azt a javaslatát, hogy a villany árát a közvilágításnál hektowatt óránként 8 paráról 16 parára, a magánvilágításnál pedig 60-ról 75-re emeljék, elvetették. Kiss L. és társainak a vasöntődére és gazdasági gépek gyártására szükséges telepet ingyen adja a város. A gyapjúfeldolgozó telket 20.000 dinárért örök áron adja a város Hauer Józsefnek, a kilencven iparosház építési szerződéseit felterjesztik a vármegyéhez. A csendőrség ama felszólításának, hogy a külterületeken csendőrség váltassa fel a rendőrséget, annyiban tesznek eleget, hogy csak Felsőhegyen állítanak fel csendőrséget a rendőrség helyett — próbaképpen. Az interpellációk során Vuits Szávó földbirtokos — a mult havi véres incidensre rámutatva — biztosítékot kér arra, hogy a polgármester bármelyik tisztviselőt, aki nyilvános botrányt okoz, vagy fegyverét használva, erőszakoskodik — bocsássa el állásából. A polgármester megnyugtató választ adott.

— **Fejezetűt a Duna-bizottság beogradi ülése.** Beogradból jelentik: A nemzetközi Duna-bizottság csütörtökön délelőtt fejezte be beogradi ülését. A házjás rendjére vonatkozó határozmányok nem készültek el teljesen, ugyszintén a tranzit-áruforgalomra vonatkozó megállapodás sem, amelyekről a Pozsonyban november 5-ike és 25-ike között tartandó ülészek fog véglegesen határozni.

— **Dalárdák hangversenye.** A Szubotcai Munkás Dalárda és a szombori szerb Iparos és a Szombori Iparos Dalárdák Paličson a Vigadó nagytermében június hó 28-án este 8 $\frac{1}{2}$ órakor hangversenyt rendeznek, műsora a következő: Nyitány: A Szombori Szerb Iparos Dalárda, a Szubotcai Munkás Dalárda és a Szombori Iparos Dalárda jellegű. 1. Oh felhők... szerb népdal Topalovicstól; éneklő a szombori szerb Iparos Dalárda vegyes kara. 2. Suhog a szél... magyar műdal Kovarcz Emil-től; éneklő a szubotcai Munkás Dalárda. 3. Esti dal... Népdal Lányi Ernőtől; éneklő a szubotcai Munkás Dalárda. 4. Voskliknite... szerb dal Csajkovszkitól; éneklő a szombori Szerb Iparos Dalárda vegyeskara. 5. Kertem alatt... népdal Lányi Ernőtől; éneklő a szubotcai Munkás Dalárda és a szombori Iparos Dalárda vegyeskara. 6. Sűrű sötét éjszakában... népdal Lányi Ernőtől; éneklő a szubotcai Munkás Dalárda. 7. Este van már csendes este... népdal Lányi Ernőtől; éneklő a szombori Iparos Dalárda. 8. Cigány az erdőben... szerb műdal, éneklő a szombori Szerb Iparos Dalárda vegyeskara. 9. Dalra... Műdal A. Stochtól; éneklő a szub. Munkás Dalárda. 10. Emlent az én rózsám... Iparos Dalárda. 11. Szerb műdal I. Bajicstól; éneklő a szombori szerb Iparos Dalárda vegyeskara. 12. Régi nóta... Népdalegyveleg Lányi Ernőtől; éneklő a szubotcai Munkás és a szombori Iparos Dalárdák összkara. A hangversenyt tánc követi.

— **Katonák sikkasztója.** Noviszadról jelentik: A noviszadi ügyészségre csütörtökön beszállították Hochwald András novifutaki legényt, aki ellen tömegesen érkeztek feljelentések. Hochwald a vele szolgáló katonatársainak küldött pénzeket elsikkasztotta.

— **Eljegyzés.** Pálfi Ilonka Bresko, Teichner Nándor Veliki-Bečkerek, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Időjárás.** (Popovics György közoktatási ügyi inspektor jóslata.) A szép idő továbbra is kitart.

— **Kulturdélután Topolán.** A topolai tanuló ifjuság Mák Aladár iskolaigazgató rendezésében szombaton, 28-án kulturdélutánt rendez. A műsoron szerepel Nagy Imre »Az egészséges beteg« című egyfelvonásos boházata, amelyet az iskola vénebb növendékei játszanak el. A »Gyermek csiny«-t a topolai óvodások, a többi számokat a polgári iskola növendékei játszik.

— **Artisztikus gyermekfényképek REMÉNYI-nél.**

— **Akik több példányban fizettek elő.** Dr. Milkó Izidor hat kötetes munkájának nyomdai előállításán serényen dolgozik a gyomai Kner-cég. Az író azt a nyomdai műintézetet választotta munkájának kinyomására, amelynél szében, nagyobb műgonddal könyvet Európában nem igen állítanak elő. Az a cél vezette ebben dr. Milkó Izidort, hogy akkor, amikor hat kötetes irodalmi munka reprezentálja a Vajdaság kulturképességét, ez a munka külső kiállítás tekintetében is méltó legyen a célhoz. Fel kell jegyezni azt, hogy az intézmények és vállalkozások közt voltak, akik átértették, hogy a szerző alkotóképességét legalább némileg viszoználni kell s ők is áldozatot hoztak a kulturának azzal, hogy több példányban rendelték meg dr. Milkó könyveit. A szubotcai

Közgazdasági bank	20 példányra
Izr. Hitközség	20 „
Minerva r-t	10 „
Récsey Elemér (Szárca)	8 „
Heuduschka és Hermann	3 „
Rossija-Fonciera	2 „
Kiss Lajos	2 „
Weitzenfeld Dénes	2 „
Ernst Bernát (Novisz.)	2 „

fizetett elő a Milkó-könyvekre. A példának bizonyára lesznek követői. A hat kötet előfizetési díja 320 dinár s az előfizetések Milkó Izidor címére Szubotica Zrinjski-trg küldendők.

— **Beiratások a szubotcai polgári fiúiskolában.** A szubotcai polgári fiúiskolában a beiratkozások 1924—25. tanévre e hó 30-án és július 1-én és 2-ikán lesznek délelőtt 8—12-ig és délután 3—6-ig.

— **Butorok, ebédlők, hálók, uriszobák** raktáron lezolesobbban Brauchlernál Szubotica, Haloliac.

— **„Jelena» angol és francia női és gyermek divatszalon** Szubotica, Aleksandrova ulica 11 (Korzo), július 1-től kezdődőleg úri hölgyek részére egyhónapi időtartammal külön szabászati és varrási tanfolyamot tart. Jelentkezés július 1-ig. Tanfolyamon résztvevők ruhái ingyen készülnek.

— **Orvosi bír.** Dr. Kosztolányi Árpád orvosi rendelőjét Tig Ciril-Metoda 10 (Dr. Révfy-ház), nagy plébánia mellett helyezte át. Rendel. d. e. 9—10, d. u. 3—5.

— **Dentist Schäffer Géza** rendel. délelőtt 8—12-ig, délután 2—6-ig.

— **Dr. Majoros med. univ. logorvos és szájspecialista** június 22-től augusztus 24-ig 7—12-ig rendel. Vasár- és ünnepnapokon nem rendel.

SPORT

Amerika újabb olimpiai győzelme

Párisból jelentik: Az olimpiai 400 méteres lövész csapatversenyt erős küzdelem után Amerika nyerte 245 ponttal Franciaország előtt, amelynek csapata 240 pontot szerzett. A harmadik helyre Svédország került 239 ponttal. Magyarország csapata az utolsó pillanatban visszalépett.

A párisi sportkörök szerint a cél-lövőversenyeket — akár az atlétikát — Amerika végig dominálni fogja. A magyar céllövőknek kevés esélyük van az egyéni versenyekben. Amerika legerősebb ellenfele ebben a sportágban Svédország, melynek céllövői kitünő formában vannak.

— **Olimpiai körmérkőzés.** A szubotcai alszövetség négy legjobb csapata fog szombaton és vasárnap körmérkőzés keretében bemutatkozni a szubotcai közönségnek. Az első napi mérkőzések: Szombori Amateur-Bácska, Szubotcai Sport-Szombori Sport a Bácska szombori-uti pályáján kerülnek eldöntésre. A győzteseket nehéz megjósolni, mert a szombori csapatok, a legutóbbi bajnoki meccsek alkalmával, olyan kitünő formát áruáltak el, hogy úgy a Bácskának, mint a Szubotcai Sportnak keményen kell dolgozni, hogy a döntőbe bejuthassanak. A vasárnap délutáni mérkőzéseket az SzMTC pályán tartják meg. Az előmérkőzések mindkét nap délután 4 órakor kezdődnek.

— **A pécsi börtény futbalcsapata Oszijeken.** Oszijekről jelentik: A pécsi börtény futbalcsapata szombaton és vasárnap Oszijeken vendégszerepel. Első nap a Sloga, a második napon pedig a Gradjanski lesz az ellenfele.

— **A brünni nemzetközi tenniszverseny eredménye.** Brünnből jelentik: Csütörtökön fejezték be a brünni nemzetközi tenniszversenyeket. A versenyeken Morvaország férfi, illetve hölgybajnokságát Kehring Béla és Váradi Ili nyerték meg.

— **Eltemették Schönfeld Nándort.** Beogradból jelentik: A népszerű beogradi kapus: Schönfeld (Tuskó) temetése nagy részvét mellett folyt le. A beogradi egyesületek testületileg vettek részt a temetésen, amelyen a BSK egyik vezető tagja bucsuztatta el a tragikusan elhunyt kiváló magyar játékos. A BSK Schönfeld emlékének megörökítésére vándordíjat fog kitűzni.

— **A magyar birkozósövetség Keresztet is kiküldi Párisba.** Budapestről jelentik: A magyar birkozósövetség csütörtök esti ülésén foglalkozott azzal az afférral, a mely Keresztet mellözése miatt a szövetség és a MAC birkozók között támadt. Az ülésen hosszabb vita után elhatározták, hogy Keresztet is kiküldik Párisba a szövetség költségén. Keresztet jelölésével Varga Béla világbajnok indulása biztosítva van, aki tudvalevően kijelentette, hogy csak az esetben indul az olimpiáson, ha Keresztet is kiküldi a szövetség.

TÖZSDE

— **Noviszadi terménytőzsde, június 27.** Buza bácskai 30750—310 dinár. Ápa 280—285 dinár. Zab bácskai 290—295 dinár. Tengeri bácskai prompt 230—250 dinár. Liszt 0-ás GG. 475—480 dinár, 0-ás G. 470—475 dinár, 2-es 420—425 dinár, 5-ös 370—380 dinár, 6-os 340—345, 7-es 295—305 dinár. Korpa 190—195 dinár.

— **A szentai gabonaárak, június 27.** A szentai pénteki gabonapiacra ezek voltak a gabonaárak. Buza 312.50 dinár, Tengeri 225 dinár. Ápa 225 dinár. Zab 240 dinár. Köles 400 dinár. Repce 450 dinár. Bab 600 dinár. Korpa 180 dinár. Irányzat élénk

— **Beograd, június 27. Zárlat:** Bukarest 38.25, London 378, Newyork 88, Prága 259—260, Bécs 12.50—12.55, Genf 15.60, Milánó 379, Páris 460—405, Budapest 11.75.

— **Zürich, jun. 27. Zárlat:** Beograd 6.40, Newyork 5.6325, London 24.40, Páris 29.85, Milánó 24.25, Prága 16.6375, Budapest 0.0068, Bécs 0.007935, Bukarest 2.40, Szófia 4.10.

— **Budapest, június 27.** A Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai: Beograd 925—965, Dinár 905—965, Bukarest 345—370, Lei 335—370, London 356900—364400, Font 354400—364400, Milánó 3560—3650, Lira 3530—3650, Newyork 82100—84200, Dollár 82100—84200, Páris 4360—4460, Frank 4330—4460, Prága 2435—2490, Szokol 2415—2490.

— **Értéktőzsde, június 27.** A mai tőzsdénapon gyöngye nyitás után javulás állott be és a zárlat felé a hangulat megszárdult. **Tőzsdézárlat (ezer koronákban):** Bankok: Angol-magy. 45, Bosny. agrár 54, Földhitelb. 297, Hazai 157, Szlavon jelz. 55, Lloyd-bank 9.5, Cseh. iparb. 27, Magyar Hitel 513, Leszámitoló 80, Olaszbank 20, Mercur 10.5, Osztrák Hitel 165, Keresk. bank 1040. **Takarék-pénztárak:** Belvárosi 26, Egyes. főv. 130, Ált. takaréksz. 120, Mektár 170, Pesti hazai 3200. **Biztosítók:** I. Magy. Bizt. 7750, Fonciére 170, 125, Malmok: Back-malom 51, Bácskai iskolai 101, Concordia 35.5, I. Ért. 117, Gizzella 50, Hungaria 100, és téglagyárak: Beocsini 100, Szentlőrinci 60, Cser. 40, Magnezit 1700, Aszt. bányá 2950, Urik. 40, Athenaeum 130, Kunossy 7, Pall. 40, Gégyárak: Cseh. 150, Gazd. gép. 150, Cser. 30, Magyar acél 125, Rösssmann 58, Különléte vállalatok: Bóni 58, Danica 112, Diana 7, Horvát cukor 1025, Gyapjúmosó 45, Papír 37, Részvényserf. 240, Temesi szesz 162, Mitrágya 110, Klein 5.5, Keleti 24, Klotild 57, Ligetszan. 28, Cukor 2450, Östermelő 205, Pamut 223, Vasutforg. 110, Mezőhegyesi cukor 172. **Faipari vállalatok:** Guttman 395, Hazai fa 118.

Akar-e

a patkányoktól megmenekülni?

Használja az egyedül biztos és célravezető szert, a

ZETA-foszforpasztát,

hatása legrövidebb időn belül a legbiztosabb mértékben érvényesül.

Küldjön be 20 dinárt a gyárnak:

Zeta D. D. Sombor

és kap egy próbatéglét költségmentesen.

Biztos hatásért kezeskedünk!

NYILTTÉR.

„Jelena“ angol, francia, női és gyermek divatszalon Subotica Aleksandrova ulica 11. (Korzó)
A legújabb angol és francia nőiszabás és varrásból úgy kezdők mint haladó urilányok valamint hivatásos varrónők (második csoport) részére 1924. július 1-től kezdődőleg női szabászati és varrási tanfolyamot tart egy hónapi időtartammal. Résztvevők és azok hozzátartozói kosztümjeit, kabátjait, ruháit stb. díjmentesen kiszabom és azok utmutatásaim szerint készülnek. Jelentkezés július 1-ig bezárólag. Anyár folyamán további tanfolyam nem tartatik.

Egy kényszeregyezés keresztmetszetben

A Hírlap mai számában, amelyben a vezércikk a magyar újságírás feladatairól elmélkedik, cégünk kényszeregyezési eljárásáról ír olyan módon, mintha a cikk nem egy magyar újságíró, hanem egy biztosítási ügynök írta volna. A cikk író már azt is tudni véli, hogy a hitelezők egy része nem akarja elfogadni a kényszeregyezést, holott a tárgyalás még meg sem volt. A hitelezők közül demonstratív külön kiemeli Réti Izsót 80.000 dinárral, aki könyveink szerint 1923. május havában adta ezt az összeget, tehát nem gyanúsítható meg. A Fränkl testvérek nagykereskedő cég olyan árut árul, amilyennel mi foglalkozunk, nem pedig uzsorás vagy tarhonyakereskedő, tehát méltatlan ezt a hitelezőt tendenciózusan beállítani. A Hírlap munkatársa szerint a hitelezők egy része a csőd kimondását fogja kérni. A munkatárs nem először van rosszul értesülve, amint azt is rosszul tudja, hogy cégünk másféltre áll fenn, holott három éve dolgozunk. A cikkből nyilvánvaló, hogy a vajdasági kereskedőket nem a külföldi kereskedők hitelmegvonásai, hanem a Hírlap rosszindulatu cikkei teszik tönkre.

4771 Réti L. és Tsa cég

HITRI KÁROLY

angol és francia női szabó
Subotica, PAJA DOBANOVAČKOG U. 4.
„KINZETI“ SZÁLLODÁVAL SZEMBEN.
szőndű női tüleket, utcai, estélyi, alkalmi, menyeyi, szükség esetén gyászruhák 6 óra alatt kész. Vidéki megrendelések gyorsan készülnek. Edti párisi szabászatot tartok egy kezdők mind haladóknak.
3473

Hölgyek figyelmébe!

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy a Skotus Viator ul. 6. szám alatt kalap-és kézimunka üzletet nyitottam. Kaphatok a legjobb kalapmodellek izléses kivitelben készen és rendezésre. Kézimunkák előm-omása és kidolgozása ajour és ajour filek, magas himzés a legszebb kivitelben és a legolcsóbban kaphatók.

LACKENBACH MARISKA

kalap-és kézimunka üzlete, Subotica, Skotus Viator ul. 6.
Vidéki megrendeléseket pontosan szállítok.
Tanulóányok felvétetnek. 4403

A „SZINHÁZI ÉLET“

AKIADÓHIVATALAZ SHS ÁLLAMTERÜLETÉRE
példányonkénti árát
12 dinárban
állapította meg

Felhívjuk összes bizományosainkat és a vásárló közönséget, hogy ezen árnál magasabbat követelni senkinek jogában nem áll és kérjük, hogy minden visszaélést nálunk bejelenteni sziveskedjenek.
Medjunarodni Prometni Novinski i Oglasni Zavod D. D. Podružnica Subotica, Zrinski trg 2.
A „Szinházi Élet“ jugoszláviai terjesztője és egyedárusítója. 4804

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Álláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkördésekhez válaszbélyeg melléklendő.

Magyarországon, buzatermő vidéken, háromjratu malom tanyán, olcsón eladó. Levél válaszbélyeggel Bün gépkereskedőhöz, Senta. 4678

Egy jókarban levő fürdőkádát és tükros szekrény kerekesek megvételre. Cim: Miladjev könyvkereskedése, Sombor. 4765

Kiárúsítás! Az összes raktáron levő férfi-, fiu- és gyermekruhák minden elfogadható áron kiárúsítatnak. Tessék meggyőződni. Csak e hónapban, míg a készlet tart, Földes Samu ruhaárúházában, a Nádor-kávéház mellett, Suboticán. 2639

Zongorát, pianót, öthónapos részletfizetési feltételek mellett kaphat mindenki. Rendkívül nagy választék új angol és bécsi szerkezetű, valamint átjlesztott zongorákban. Kain hangszernagykereskedő Subotica, városi székház. 4646

Komplett 8-as Dreschgarantura, Máv. 150.000 dinár. 8-as lokomobil 50.000 dinár. elevátor, majdnem új magánjáró azonnal eladó. Spitzer Károly, Padina. 4646

Eladó olcsón alig használt 4 HP motor benzínre vagy szivógázra, teliesen komplett. Senta, Frankopanova ulica 17. 4716

MARILLEN

und frisches Obst nimmt in Kommissionsverkauf oder gibt grosse Lokaltäten im Centrum der Stadt zur Verfügung grosse Südfrüchten-Firma in Zagreb. Anträge sub: „OBST II-822.“ an Interreklam A. G. Zagreb I-78 4811

Egy hengerszék, dupla törető, 220-500, egy 2. sz. rentabil, egy Haggenmacher, 4. sz. kis mintadaratisztító, egy felvonószán, egy Hungaria detasör, használt, de jó karban eladó és azonnal átvehető. Horvát-malom, Pačir. 4790

Máv magánjáró, körülgűrűs cséplővel és egy huzatos garnitura és külön egy fészil eladó. Vasić Péter, Subotica. 4777

Gőzeke-bérszántást

vállal kétgéprendszerű gőzekével
Hirschl Herman és Fiai gazdasága
Potiski Sveti Nikola (Bánát) 4812

Eladó egy jóforgalmu kisebb vendéglő Senta. — Értekezni lehet dr. Ferenc ügyvédnél ugyanott. 4787

KÜLÖNFÉLE

Gépzsurozást, állóplissét, kézimunka előnyomást elvállalunk. Palički put 152, villanyteleppel szemben.

Láb-, kéz- és hónaljzadásnál egyedüli biztos szer a Reform-kenőcs és hintőpor. Hasonlónevű utánzatoktól óvakodni kell. Kapható Illés-gyógyszertárban, a főpostával szemben. Postán megrendeléseket utánvétellel. 3298

Butorozott szoba két ágyval kiadó. Cim a kiadóban. 4728

SZÓDAVIZET

legkisebb mennyiségben is gyári áron szállít házhoz bárkinek Palicsra is »Johanna« szikvizgyár Subotica. Telefon 532.

Pianino keerstetik kölcsön Palicsra. Cim a kiadóban. 4767

Kerti étterem berendezésére kiadó a novi-vrbasi »National-kino« kertje. A mozi a város központjában van, a kert étterem céljaira kiválóan alkalmas, kinyulik az utcai frontra és nagyterjedelmű. Közlelbi felvilágosítások a National - kinoban, Novi-Vrbas. 4636

Butorozott szoba konyhasználattal kiadó. Cim a kiadóban. 4773

Malusev tudakozó-és közvetítő-iroda Subotica, amely már 18 év óta fenáll, a legmegbízhatóbban intéz szakmájába vágó ügyeket: utlevél, információ, adás-vétel stb. stb. 4808

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy kádárműhelyemet Sava Tekelie ulica 13. sz. alá, a Központi-vendéglő udvarába, helyeztem át. Bármilyen rendelést és iavitást vállalok jutányos áron, prima új tölgyfa borshordók raktáron vannak. — Cséplőtulajdonosok figyelmébe ajánlom raktáron levő tölgy hasábfát. Sudarević Miklós kádár-mester Subotica. 4774

Egy butorozott szoba konyhával kiadó gvermektelen házaspárnak. — Cim a kiadóban. 4771

Butorozott szoba konyhasználattal kiadó. Cim megtudható Kurir hírlap-irodában. 4802

Mindenkinek nem tudok postán válaszolni. Ezuton kérem tehát önöket, ne türelmetlenkedjenek! A »Tudományos Álomfejtés« könyve már a jövő héten kapható lesz mindenütt. 4824

Különbefáratu butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 4794

Egy jókarban levő teherautó, 5 tonnás, benzines, pótkocsival eladó. Haim László Stari-Bečei, Kraljević Márkó ulica 31. 4735

Angol fürdőcipők vörös nyersgumiból hölgyeknek 60, gyermekeknek 50 dinárért vidékre utánvétellel kaphatók. Sugár Béla divatárúház Subotica, Karadjordjev trg. 4727

Könyvbarátok figyelmébe!

Aki szép és jó könyvekkel akarja könyvtárát kiegészíteni, aki olvasni akarja a világirodalom legjobb termékeit és olcsó áron be akarja azokat szerezni, az kérje az A. Mamuzsics könyvkereskedés Subotica, legújabb megjelent katalógusát.

Az állami osztálysorsjegyek főnyereménye és jutalma

Din. 1,500,000

I. osztály huzása:

1924 évi július 8-án és 9-én

1/1 sorsjegy Din. 80., 1/2 sorsjegy Din. 40. és 1/4 sorsjegy ára Din. 20.

Vidékre postaköltség Din. 3.—

Sorsjegyek minden mennyiségben kaphatók:

LEPEDÁT i JOVÁNOVIĆ FŐELÁRUSÍTÓKNÁL SUBOTICA

TELEFON 214.

Csépléshez I-a bükk Tüzifa

naponkint kapható a pályaudvaron.

Megrendeléseket bármely állomásra, azonnali szállításra elfogadunk. — Aprított fa telepünkön minden mennyiségben kapható.

Vujkovics J. és Társa, Subotica

Telefon 669

WEISZ JENŐ kefeárugyára

Subotica, Telefonsz. 188.

AJÁNLJA

KITÜNŐ MINŐSÉGŰ VERSENYEN KIVÜLI KEPE, ECSET, SÉPRÓ, MALOMKEFE GYÁRTMÁNYAIT

Figyelem!

NŐI- és FÉRFISZÖVETEK

vászon, kanavász, sephir, grenadin, flanel, barchet és minden szabókellék nagy választékban.

PAJO WOLFRAM, SUBOTICA

Bene Sudarevićeva ul. 2

Tisztviselőknek kedvezmény!

Dr. Szegő Kálmán szanatóriuma

Abbaziában

Erősítő — edző — hízaló — diátkurák
Rythmikus szabadlevegő, gyógytorna.
Gyermekek 7 éven felül kíséret nélkül is felvétetnek. 4204

BLAU és LUKÁCS

ELEKTROTECHNIKAI GYÁR BUDAPEST

Vojvodinai vezérképviselőt és gyári főlerakat

„VOLTA“ műszaki és villamossági r. t. Veliki-Bečkerek.

Körző

Junius 27-től
péntektől
junius 29-ig
vasárnapig

AZ UTOLSÓ KÜZDELEM

A Sátán helytartójának folytatása.
Kalandor film 6 felvonásban.
Főszereplő: Harry Piel.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címzés
kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Állatkeresők az apróhirdetési díj felet fizetik.
Előfizetési díj havonként 45 din, negyedévre 135 din.
Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg melléklendő.

Lifka

A NÉMA VÁROS

Szerelmi kalandor dráma 6 felvonásban.
Főszereplők: Evi Éva, Jutta Juhl.

LEVELEZÉS

Tizenkilenc éves, csinos, szőke, árva leány férjhez menne jobb iparhoz vagy kereskedőhöz. Hozománya tízezer dinár és szép kelengye. Teljes címmel és névvel ellátott ajánlatokat »Házasság« feligére a kiadóba kér.
4616

Fűszer- és rövidáruszak-
mában nagyobb gyakor-
lattal bíró, 32 éves egyén
július 15-ikére állást ker-
reskedő, Senta. 4764

Elemi, polgári, gimnáziumi
tanulókat előkészíték mag-
án- és javítóvizsgára
szerb, német és magyar
tárgyakból. Hegedűsné ta-
nitónő, VI., Frankopanska
(azelőtt Magyar) ul. 43.
4785

Munkavezető - előmunkás,
önálló, komoly munkaerő,
továbbá csakis elsőrendű
varróleányok méltó fize-
téssel felvételnek. Tanuló-
leányokat is alkalmazok.
Jelentkezés délelőtt 12 és
2 óra között »Jelena« an-
gel és francia, női és gyer-
mekdivatszalon Subotica,
Aleksandrova ulica 11, hát-
ul az udvarban, fényké-
pész mellett. 4752

Újvédli írkokot vagy ír-
noknót keresek, aki telek-
könyvi ügyekben jártas,
perfekt gépiró s a magyar
és szerb nyelvet teljesen
jól érti. Cím a kiadóban.
4763

Eladó egy jókarban levő
gumirádlis fogat, 58. szá-
mu, teljes felszereléssel,
Trenkova ulica 8. 4800

Subotica központján piac-
téri nagytelekű sarokbér-
ház egyben vagy három
részben eladó, vagy bér-
beadó. Dr. Blum 4801

Nősiúni óhajt orvos, mér-
nök, földbirtokos, nagyke-
reskedők, ügyvéd, nagy-
iparos, hivatalnok. Höl-
gyek küldjék be adataikat.
Diszkrét elintézés. Közve-
títő-iroda Subotica, Agina-
ulica. 4768

Szőlőprések Szőlőzuzók Permetezők Gumialkatrészek

legolcsóbban
Zentai János és Fia
Subotica

3 HP GŐZMOTOR

Jutányos áron eladó.
SEGUJSKI I DRUG
FAGYAPOTGYÁR
Novisad, Futoški put 36. 4779

ÚJVIDEAI DOBOZIPAR

Subotica, Sudarevičeva ulica 84.
Telefon 421.

Legizlésebben és legolcsó-
bban készit cukorkás-, szappanos-,
gyógyszer-, pouderes- és min-
denfajta KARTONDOBOZT. —
Gyors és pontos szállítás!

21 éves, érettségizett ur-
leány, csakis vidékre, ne-
velőnői vagy társalkodó-
női állást keres. Cím a ki-
adóban. 4772

Fiatal urileány, ki három
nyelvet beszél, kisebb
gyermekhez ajánlkozik. —
Ajánlatok »Julius 15« jel-
ige alatt a kiadóba kéret-
nek. 4807

Eladó egy háztelek a
Gubó-gyárral szemben.
4821

Hivatalnok keres 40-45
éves, alacsony termetű,
de csinos és szép, házas
leányt vagy gyermektelen
özvegyet feleségül. Nemi
vagyon vagy önállóság
megkívánatik. Leveleket
titoktartás mellett »Csinos«
feligére a kiadóba kér.
4762

Végzett, intelligens ur-
leány a vakációra foglal-
kozást keres irodában
vagy más privát helyen;
zongora, kézimunka, var-
rás, öbfestés tanításban
gyakorlott. Esetleg elkí-
sérne vagy vele menne
uri nővel vagy családdal
fürdőhelyre. Házi varró-
nőnek is elmenne. Aján-
latok »Vigkedélyű« feligé-
re a kiadóba. 4665

Szakácsnő, aki jól főz, tel-
jes ellátással és fizetéssel
azonnalra felvétetik a pal-
icsi munkás-szanatóriumba.
Jelentkezni a gondnoknő-
nél lehet Palicson. 4743

Irodistanó, lehetőleg szerb-
horvát nyelvet, jó szá-
moló, felvétetik. Piuković
iroda, Jelašićeva ulica 4.
4769

VÉTEL-ELADÁS

Vennék használt, teljesen
felszerelt és jókarban le-
vő szikvizvári berende-
zést, Pavlović Nikola Sta-
par, Bačka. 4681

Eladó egy Umrath-gyári
magánjáró, 12 éves, 10
légkörös. Balázs Antal, a
barátok-temploma mellett,
8. szám. 4624

Könyvárusok figyelmébe!

A Tudományos Álomfejtés,
a modern és theológiai ál-
moskönyv már kapható. Kik
megrendelni óhajtják, írja-
nak: Subotica 3. postafiók.

Házmester azonnalra fel-
vétetik. Aleksandrova 12.
földszint balra. 4750

KÖLNI VIZ „FIFI“

készit
Pintér gyógyszerár
nagydiplomá mellett
Subotica 4804

Főmolnár, energikus, el-
sőrendű szakember, teljes
diagramismerettel, hosszú
tapasztalattal, nős, két
vagonostól feljebb, vám-
vagy exportmalomban,
azonnali belépésre állást
keres. Meghívást üzemi-
és fizetési megjelöléssel
»Allandó« feligére a ki-
adóhivatal és Bega-herde-
tő, Vel-Bečkerek, továb-
bit. 4789

Eladó 6-7 HP motor-
cikli két sebességgel, kup-
lunggal, teljesen új gumik-
kal, helyből induló lánch-
ajtással, Turi János me-
chanikus, Sombor. 4702

Eredeti olajfestményeket,
műtárgyakat és perzsa-
szőnyegeket raktár felújít-
ás miatt olcsóbban vehet
mint bármikor. Tegyen
kísérletet, kivételes enged-
ményben részesül. Balog
Lina műkereskedés Subo-
tica, Bárány-szálloda mel-
lett. 4519

FOGLALKOZÁS

Szobainast keresek vidék-
re, ki takarítást, felszol-
gálást és ruhátár karban-
tartását vállalja. Cím a
kiadóban. 4586

BÉCSI GÁZGYÁRI KOKSZ

megrendelhető és előjegyezhető

BRAČA ENGLER

tüzifa- és szénkereskedők
SUBOTICA

Telep: Palički put. Telefon 5-79 Iroda: Sokolska ul. 2.

Inasok fizetéssel öntődei
gyakorlatra felvétetnek. —
»Mema« rézárugyár és
galv.-intézet, Subotica. 4747

Sörapparátust, jókarban lé-
vőt, veszek. Jakovljević
Jóó vendéglős, Ada.

Cukrász-segéd, önálló
munkás, állást keres. Cím:
Czirják-cukrászda, Pan-
csova. 4680

Szakember, vám- és ke-
reskedelmi örlésben tízévi
gyakorlattal, 2-4 vagonig
főmolnári, 4-től feljebb al-
molnári állást azonnal
elfogad. Cím: Bega-herde-
tő, Vel-Bečkerek. 4788

ÚJ IPAR!

BLONDEL BACHINGER KERETEK

KÉPKERETEK KÜLÖNLEGESSÉGEK Gyártása

Allandó kiállítás!

Subotica, Bene Sudarevičeva ulica 34.

Modern, komplett fogtech-
nikai laboratóriumot meg-
vételre keres Zucker Pau-
la Sombor, Brača Jankovi-
ć ulica 11. 4701

Alkalmi vásárlás!!!
Felhalmozott sarkóáruk
nagy választékban és faconban
ugy fekete svéd gránit, labrador,
szürke cionitok és márványban
stb. Verzenyképes árak! Terv-
szerint közzobrazati munkákat
vállalok
Virágh Gyula kőfaragó
Bačka-Topola. 2680

8-as gyári magánjáró 10
légkörös, lo'omobíl, Máv.
cséplővel, 6-os fogaske-
rekes kitűnő karban levő
Máv cséplőgép, nitura, kü-
lön 6-8-as 10 lők, mo-
toros mo... szel,
egy sz...
ben
eladó
„NE...
szit első
nyasz...
szülnek.
Men...
nehelybe
vattából, ...
regit, a legs...
olcsóbban...
Készíték háznál
Raktáron tartok min-
den színben jó és olcsó
paplanokat. Csányi Ká-
rolyné: üzlet az edény-
piacon, a gőzfürdő oldalán
levő Németh-trafikban.

Asszisztensnő, beszél ma-
gyarul, horvátul, szlové-
nül és németül, keres ál-
lást nagyobb g'vógyszer-
tárban augusztus 1-től
kezdve 3 hónapra, esetleg
tovább is. Cím a kiadó-
hivatalban. 4775

Tüchtige deutsch-ungari-
sche Stenografistin und
Maschinschreiberin wird
gesucht. Reflektanten mö-
gen Ihre Offerte an die
Direktion der »Barzel«
A. G. einreichen. 4806

Valódi Kina ezüst
RIDIKÜLÖK
mélyen leszállított áron
kaphatók
Ádám ékszerésznél
Subotica, Rudics ul. 12.
Sugár-fűszeres ház.

Főmolnári állást keres
bármikori belépésre vám-
vagy kisebb kereskedelmi
malomba. Beszél szerbül,
magyarul. 53 éves, nős.
Megkereséseket Csacho
Márton főmolnár, Horgos,
kér. 4797

Zongora, rövid, kereszt-
huros, elsőrendű gyárt-
mány, kitűnő karban el-
adó. Cím a kiadóban.
4796

Éjjeli üzlet házzal, enge-
déllyel együtt, nagyköz-
ségben egyedülálló, nagy
forgalommal, jutányosan
eladó. Mészáros Teréz,
Baimok. 4679

Zöldségárt termelők- től minden mennyiség- ben anapi áron veszek zöldségfélét

ILIJASÁGI

fűszer és csomoge keres-
kedése Subotica, Huspiac.
Telefon 448.

ZONGORÁK

pianinók dus választék-
ban gyári áron, hang-
szerek és alkatrészei
nagyan és kicsinyben
2469 kaphatók
PRÁGAINÁL
VEL-KIKINDÁN.

Szoptatós-dada ajánlko-
zik 2 1/2 hónapos tejjel. —
Zöldfa-vendéglő, Ada.

Szakácsnő és szobaleány
urasági helyre felvétetik.
Cím a kiadóban. 4770

Vaskereskedősegédet jó
gyakorlattal, szerb és né-
met nyelvismerettel, novi-
sadi üzlet részére ker-
sünk. Ajánlatokat fizetési
igények megjelölésével
Schmolka hirdetőirodába
Novisad, Futoški 2. 4793

Uj hátoszoba- és könyvha-
berendezés eladó. — Ber-
nauerne Subotica, Lisin-
skijeva ulica 38. 4822

Ki volna hajlandó egyedül-
álló, szegény fiatalember-
nek 10.000 dinárt kölcsön-
özni, hogy a találmányát
elő tudja állítani. Csak
teljes című levelekre vá-
laszolok. »Kölcsön« feligé-
re kérek ajánlatot. 4661

Cinőfelsőrész-készítő, ra-
gasztók, állandó munkára
felvétetnek azonnalra.
Polgár, Vilsonova ul. 36.
4707

Gépez. magas és alacsony
nyomású, kondenzátoros,
valamint az összes vezér-
művekről vizsgázott, állást
keres. 4688

HAMBURG és SISIĆ
BÖRÖNDÖS, SOMBOR
4059
Mintakollekciókat rende-
lésre szállit engrosban.

FŐMOLNÁR
vidéki nagyobb ke-
reskedelmi és vámma-
lomba lehetőleg nős,
aki a malomszakmá-
ban jártas, erélyes, tisz-
ta, azonnali belépésre
kerestetik
Ajánlatok
Dr. Szántó Miklóshoz
Somborba küldendők. 4700

Vas- és fémöntvényeket
gyárt, nikkelez
és galvanizál:
KRAUSZ
VELIKI-BECSKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON SZÁM 329. 760

Nagyszerűen férjhez me-
hetnek kökényszemű, há-
jos, szőke uri leánykák,
finomlelkű, gazdag urhoz.
Ajánlatok teljes címmel és
fényképpel »Hűség« je-
ligére a kiadóba kéretnek.

Egy intelligens, szolid,
jómegjelenésű leány vagy
fiatal asszony kiszolgáló-
nak felvétetik. Czirják-
cukrászda, Pančevo. 4778

Eladó 2 drb hatrétű és 1
drb kétrétű síkszita, to-
vábbá egy »Tarar«, Mar-
gít-gőzmalom rt. Subotica.
4757

Eladó és azonnal átvehető
ház kocsmával, üzlethelyi-
séggel. Cím: Mikulinović
Pál Nadrlion (Adorján). 4757

Eladó egy jókarban levő
gumirádlis fogat, 58. szá-
mu, teljes felszereléssel,
Trenkova ulica 8. 4800

Eladó egy háztelek a
Gubó-gyárral szemben.
4821

Te Deum

Péter-Pál napján istentiszteletre gyülekezik a tanulóifjúság és felzendül a hálaadó ének — Te Deum laudamus — a Gondviselés kegyelméből befejezett tanév öröme. A templomból a diákság az iskola dísztermébe vonul, ahol az igazgató összegezi az elért tanulmányi eredményeket, kidomborítja a tanulságokat, például állítja társaik elé az eminenseket, kiosztja a szorgalmi jutalmakat, majd buzdító szavakkal fordul az iskolaév elcséjtjeihez, hogy a szomorú tapasztalatokon okulva, szedjék össze minden igyekvésüket a mulasztottak pótlására.

Az igazgatói beszámoló azon az alapgondolaton épül fel, hogy aki iparkodott és hiven követte tanárai utasításait, az boldogult, aki pedig elbukott, az a saját hanyagságának és tanulásra való alkalmatlanságának következményeit viseli. Mi azonban, akik a tanév eseményeit figyelemmel kísértük és ismételtlen hangsúlyoztuk, hogy a tanulók szigorú tanulmányi elbírálása jogosult, amikor a felsőbb tanügyi hatóságok folyton újabb és újabb nehezségeket gördítenek az iskola sikeres működése elé, ezuttal sem tartjuk magunkat a hivatalos pedagógiai eszmemenethez, hanem rámutatunk azokra az iskolapolitikai anomáliákra, amelyeknek sok jóra való diák is a hibáján kívül áldozatul esik és amelyek figyelembevételére a tanárokat tetemesen enyhébb megítélésre kötelezi.

Az iskola nem büntetőigazságszolgáltatási intézmény, amelynek az a rendeltetése, hogy a bűnözők homlokára a törvény tüzes bélyegét süssön. De ha az volna, akkor is meg lehetne tölve követelni, hogy illetékesében ne csak a száraz tényállást, hanem annak előzményeit és okait is mérlegelje. A büntető joghatóságban gyakran előfordul, hogy behozott büntető cselekményért felmentik a vádlottat és a polgári törvénykönyv szerint is a vis maior mentesít az egyébként fennálló kötelező elmulasztásának következménye alól. Csak az iskola, amely nevelő hatóság és az a hivatás, amely az ifjúság szellemi haladását, fejlődését megteremtse, meg kell tartania az elvnek alkal-

erők minősége között. A mostani abnormis pedagógiai viszonyok között azonban minden tantestület bizvást hivatkozhatik a tanítás meddőségének olyan okaira, amelyek kiküszöbölése a tanárok hatáskörén kívül esik. Amde ebből nem az következik, hogy a tanárok kiméltlenül elbuktassanak minden diákot, aki a zavaros iskolai állapotok miatt nem üti meg a mértéket, hanem ellenkezőleg az, hogy a tanári kar a buktatások számát a rendszerrel sokkal kisebbre csökkentse. Ugyanaz a menség, amely a tanári kart fedezi a felülről jövő kifogások ellen, kell, hogy fedezze a tanulóifjúságot is tanárainak szigorúsága ellen.

Még élénk emlékezetben vannak azok a tanügyi rendeletek, amelyek a háború folyamán a hadbavonult diákok tanulmányi ügyeit szabályozták. Megtörtént például az, hogy a harcsterről hat hétre szabadságot kaptak középiskolai tanulókat lehetőségek tanfolyam elvégzése és érettségi vizsgálat letétele céljából.

Nyilvánvaló volt, hogy az érettségi vizsgálaton megkívánt tudást ilyen rövid idő alatt nem sajátíthatják el a tanulásra egyébként sem beidegzett frontkatonák és ezért a legtöbb tanári kar úgy fogta fel a miniszteri rendeletet, hogy a tanfolyam növekedéit át kell engedni az érettségi vizsgálat sorompóján. A kurzus befejeztével a katonadiákok nem tudtak többet, mint amennyit hírtelemben összekaparhattak és alig valaki bukott el közülük.

Helyes, hogy a tanárok az ifjúság tudásának fogyatkozásaiért, az iskola nivójának süllyedéseért az ódiomot önmagukról a tanulmányi haladást megakasztó rendeletek szerzőire hárítják. Ugyanakkor azonban gondoskodjanak róla, hogy a diákság ne lakoljon egy gyökerében hibás kulturpolitika eltévelyedése miatt és a buktatást csak az elkerülhetetlen végszükség esetére tartásuk fenn.

Mundus vult decipi, ergo decipiatur.

bm.

Olasz napok

Irtó: Baedeker

LÉGVÁLTOZÁS

Azt a demoralizált állapotot és hangulatot, amelyet a scirocco idézett elő nálunk, nem lehetett tovább kiállani.

Valószínűleg minden oly szép volt, mint tíz nappal ezelőtt, de már nem voltunk szépségértők, bájárzók és formafogékonyak. Nem tetszett semmi se igazán, — se ember, se műtárgy, se természet. A Posilippo panorámája, a Vézuvi füstlátnya, a San Carlo operája, a Museo sok mesés kincse, mind közömbös lett nekünk. Még a nők is, a hotelben, a Toledo-n s a Villa-ban, még ők is sokat vesztek e pár nap alatt a szépségükből, — legalább a mi fáradt szemünkben. Pedig az pompás nőesztendő volt... Tudniillik, vannak évek és szezonok, amikor különösen szépek az asszonyok, mint ahogy van sikeres barack- vagy boresztendő... De hát ilyen a hatása a scirocco-nak.

Nem maradhattunk tovább. A reggelinél, amely mellett étvágy nélkül ültünk, elhatároztuk, hogy levegőt változtatunk. Azt tanultuk az iskolában, hogy az okosabb enged (csupa ilyen bolond dolgot tanul az ember az iskolában!), s mivelhogy a scirocco nem tágit, hát majd mi leszünk az okosabbak... Meghuzódunk valahol, ahol a láрма nem ilyen zajos, ahol szerényebb a szerénytelen tömeg, ahol diszkréttebbek az indiszkrét emberek, ahol majd nem fojtogat bennünket, mert a hegyek tetőin ül, megful, önmagát fojtja meg a meleg scirocco. Ahol megint enni és aludni (s nem bánom: meghalni is) lehet. Menjünk valahova, ahol kevesebb és — ennélfogva — kedvesebb, mert csöndesebb az ember...

S most arról tanakodott az ideges társaság, hogy hová?

Városok, szigetek, érdekes formájú hegyek, mosolygó narancsligetek, történelmi multu helyek, romantikus telepek csalogatnak mindenfelől. Amalfi, Salerno, Ischia, Sorrento, Capri, — mind kacérkodik az utassal. Felejtéssel és pihenéssel biztat, csöndes poézissal és poétikus eseménnyel kecsegtet valamennyi. A nápolyi zsidóvásár után olyan zajtalan mind, mint a magyar falu éjjel... Hová? S ha végig akarjunk nézni mindannyit, hová induljunk elsöben? A könyveink egyforma telkesedéssel dícsöjtik őket, a költők, barna Gsell-Fels csakugy, mint a vörös Baedeker. Csak árnyalati különbség az, amellyel ajánlják és csillagozzák őket. Hová, hová?

Lotto-hivatal mellett haladtunk el. A szép Itáliában még virágozik — helyesebben: gyümölcsözik — ez az antiszociális szomorú s a »Remény«-hez címzett intézmény, amelyet »panem et circenses« helyett nyújt polgárainak a modern olasz állam, s amely azon a címen, hogy alkalmasat ad gazdagodásra a népnek, a kisemberekből hazardöröket s a szegényekből koldusokat csinál. Sehol sincs a lutri olyan pusztító hatással a kedélyekre és a jellemekre, mint Nápolyban, ahol a kedélyek impulzívabbak s a jellemek gyengébbek, mint másutt. Itt minden szegény ember játszik, tehát épp az a társadalmi osztály, amelynek nem szabad játszani. A lottó itt nem a zseb-, hanem a háztartási pénzeket nyeli el, s ahogy Serao Matild mondja, alig van család, amelynek egy-két tagja nem állandó kunesaftja e szabadalmazott állami haramia-institúciónak. Amit ez a »játék« erkölcsben, vagyonban, férjijelében és nőiségben elpusztít, abból akár egy új államot lehetne alapítani. A családi drámáknak, amelyeket e szenvedelem jelenet, nincsen szeri-száma, s az állam azért a — gondolom — harminc-negyven millió jérért, amelyet neki ez a játék jövedelmez, sok ezer embert tesz szerencsétlenné, elzüllötté, öngyilkossá, sikkasztóvá, tolvajjá. Ezekkel szemben évenként egy-két embernek fizet ki tekintélyesebb összeget nyereségképpen a lottópénztár. S ez reklám az »intézmény«-nek, amelyre még fokozottabb bizalommal, még duzzadóbb reményvitorlákkal dülnek be a naiv hiszékenyek...

Ott, a hivatal előtt, fájo érdeklődéssel néztük a zajongó, tolongó tömeget, amely tanácskozva, aggodva s az aprópénzét számlálgatva hemzsegett előtte. Mennyivel szánalmasabb volt e látvány, mint a Galleria Umberto tömegé, amely csupa vidám könnyelműség, s milyen dultak, sorsbetegek ez arcek ama gondtalanoké mellett, akiket az este néztünk! Egyik társunk, akinek a közzgazdaságtan a kedvenc tudománya, a lotto-rendszer káros befolyását fejtegette a közvagyonosodás és a közérkölcösiségre. Valószínűleg igen okosan beszélt, de nem hallgattuk valami nagy figyelemmel. Annnyira nem enerválta őt a scirocco, hogy a saját szakmáját ne értse, de minket megbénított addig a mértékig, hogy ne értsük meg az övét. Egy másik barátunk ellenben, aki szenvedelmes játékos volt,

ezt az ötletet vetette föl:

— Tudjátok, mit? Bizzuk a sorsra, a nagy Véletlenre, hogy hová akar bennünket vinni. Lutrizzuk ki a helyet, ahová menekülni óhajtunk!

— Hogyan? — kérdeztük bambán.

— Ugy, — magyarázta az inditványozó, — hogy azt a nápolyvidéki helyet választjuk, amelynek a neve először ötlük a szemünkbe, akárhol, újsághirdetésben, plakáton, cégtáblán.

A gondolat nem volt rossz, s elfogadtuk, nemcsak azért, mert okosnak találtuk, de azért is, mert a fojtó meleg megfosztott bennünket minden önállóságtól s az ellenkezés és polemizálás képességétől. Döntösn hát a lutri! Így kényelmesebb, nem muszáj spekulálni. Non bisogna di faticarsi, ahogy az itteni nép mondja és vallja, s amelynek a tanítása szerint éli a rövid napjait. (Nincs szükség rá, hogy fárasssa magát az ember.)

Ettől a perctől fogva kissé jobban éreztük magunkat. A tudat, hogy nem kell gondolkodni, mégis csak a legfölségesebb gondolat a világon... Játszottunk. Mert mi más volt az, mint játék, hogy ezentul lázas érdeklődéssel vizsgálgtunk a reklámtáblákat, az utcai plakátokat, az omnibuszok nagybetűs fölírásait meg az újságok negyedik oldalát. Olaszországban — s a latin népeknél általában — a napilapok kivétel nélkül négy oldalon jelennek meg, s a negyedik (mint a hírlapok lepedőkorszakában minálunk is) hirdetésekkel van tele. Érdekes, hogy az olasz, talán az üzleti szelleméből kifolyólag, előbb olvassa a hirdető rovatot, és pedig vezércikkhez illő komolysággal, s csak azután, ha ennek a tanulmányozásán túl van, csak akkor tér át lapjának egyéb — valószínűleg kevésbé érdekes — közleményeire. Egy milánói újságnak ez a jellegje, amely évenként háromszázhatvanöt-ször bölcsekedik a lapnak homlokán: *Un uomo di giudizio legge ogni giorno attentamente la quarta pagina del suo giornale.* (Intelligens ember mindennap figyelmesen olvassa végig az újságja negyedik lapját.) Az igaz, hogy ez a negyedik oldal egyik-másik lapnál jobb, mint az első három...

A sors könyvében azonban nem az volt megírva, hogy valamelyik »giornale« negyedik lapja döntse el a problémánkat... Bandukolás közben megint a Villa Nazionale-ra bukkantunk, a világszép város a meghitt, virághimes poémájához. Egy ideig ott »andalogtunk«, ami tudom, hogy ösdi és precíziense szó, amely valamelyik magyar Rambouillet-szalomban születhetett, de nem használhatok mást, mert nem mondanék igazat, ha azt állitanám, hogy sétáltunk. A sétálás oly mozgás, amely az akaratunktól függ s a saját elhatározásunkból ered, — nos, nem volt annyi erőnk, hogy sétáljunk, sőt annyi se, hogy elhatározzuk, miképp sétálni fogunk. Csak olyformán mozgottunk, mintha valamely idegen erő, egy ránknehezítő akarat kényszerített volna rá bennünket. A scirocco-idő fátuma sulyosodott ránk, amelynek terhe alatt úgy düledztünk, imbolyogtunk, mint vékonydongájú fák, amelyeket a szél arra hajlít, amerre fúj.

Közel a zoológiai állomáshoz, a nápolyi tudományos világ e fő-fő büszkeségéhez, kerek kis térségen, így kiáltott fő utitársunk, a történetíró:

— Ecco! Ide tessék nézni!

Egy szoborra mutatott, amely barátságosan fehérlett ki, szinte kifele mosolygott a köréje simuló zöld környezetből. Ah, ez nem volt a kápuai Vénusz az ő istennői tagjaival, amelyeknek fehérségén a trópusi férfiképzület keresztülszállani vél egy árnyalatnyi husos rózsaszínűséget (mert a Magna Grae-

cia férfivilágának a képzelete érzé-
kibb, elképzelőbb és bujább a miénk-
nél), sem a még nőiesebb, mert dom-
borubb, Venus Kallypigós... A Szép-
ség pogány istennőjének e gyönyör-
rűséges márványképmásai ott álla-
nak nyugodtan, mozdulatlanul, érzé-
ketlenül és szenttelenül a maguk
kemény talapatán a *museo nazio-
nale*-ban, s nem libbennek ki ide, e
pompás kertbe, ahol inkább lennének
helyükön zöld repkények, palmafák
és vörös virágok, a közeledő nyár
illatos hirmökei között mint hideg
csarnokukban, amelyet nem érint a
Tavaszi és a Szerelme meleg lehel-

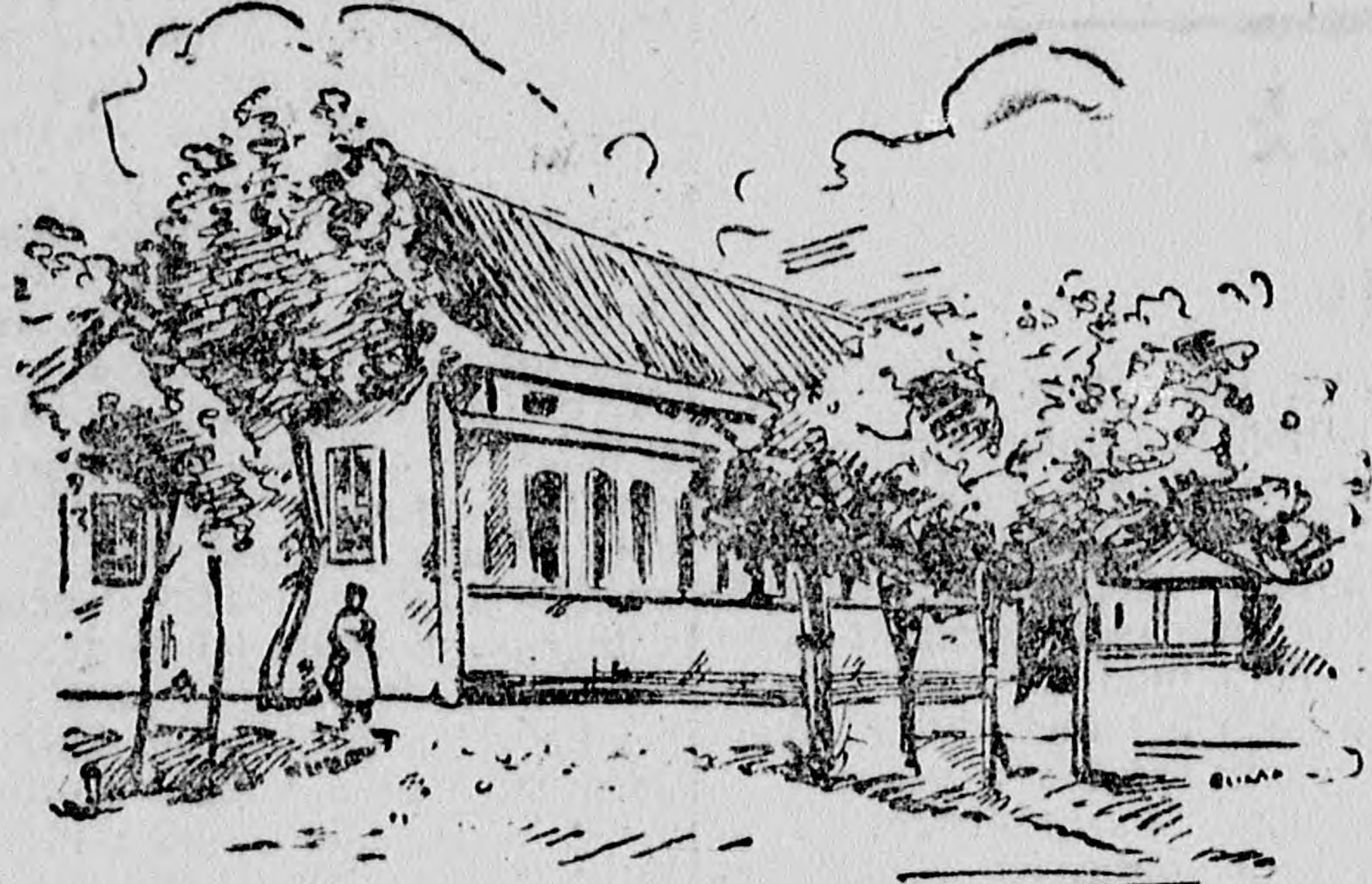
lete.
A fehér köemlék *Coletta* szobra,
a vitéz tábornoké és jeles történet-
íróé. A mi saját külön historiku-
sunk, Acsády Ignác, azért örült meg
ugy a monumentumával, mert a ki-
tűnő férfiú nemcsak Napoleonnak,
de néki is kollégája volt. Most pe-
dig mindnyájan érdeklél szemléltük
a szobrát, mert a néven kívül még
egy szó volt rája vésvé. Őt arany-
betű azt hirdette rajta: *Capri*.
A mi nagy kérdésünket ez a szó
elintézte.
Capri szigetére menekültünk Nea-
polis fojtó levegője elől.

Mali-Idjos

Képek a bácskai magyar nagyközségről

A noviszádi vasutvonal mentén,
hullámos dombosvidéken fekszik
Mali-Idjos nagyközség, amelynek
határában beláthatatlan buzatáb-
lák hirdetik a munka diadalát. La-

a házikók előtt, majd pihenőre tér
földből alig kibuggyanó házai és a
körülöttük elterülő kertek nagy te-
rületet foglalnak el. Vasárnap es-
ténként megzendül a harmonikaszó

Községháza

kosságának 95%-a magyar. Főleg
gabonatermeléssel foglalkoznak, de
sok cukorrépat is termelnek.
A község a Krivaja patak völ-

gyében húzódik meg és apró, a
a dolgozó nép és másnap hajnalban
nótászó mellett vonul ki a kenyeret
adó mezőre. Politikai és társadal-

Szakácsok

Irtó : Szabó János

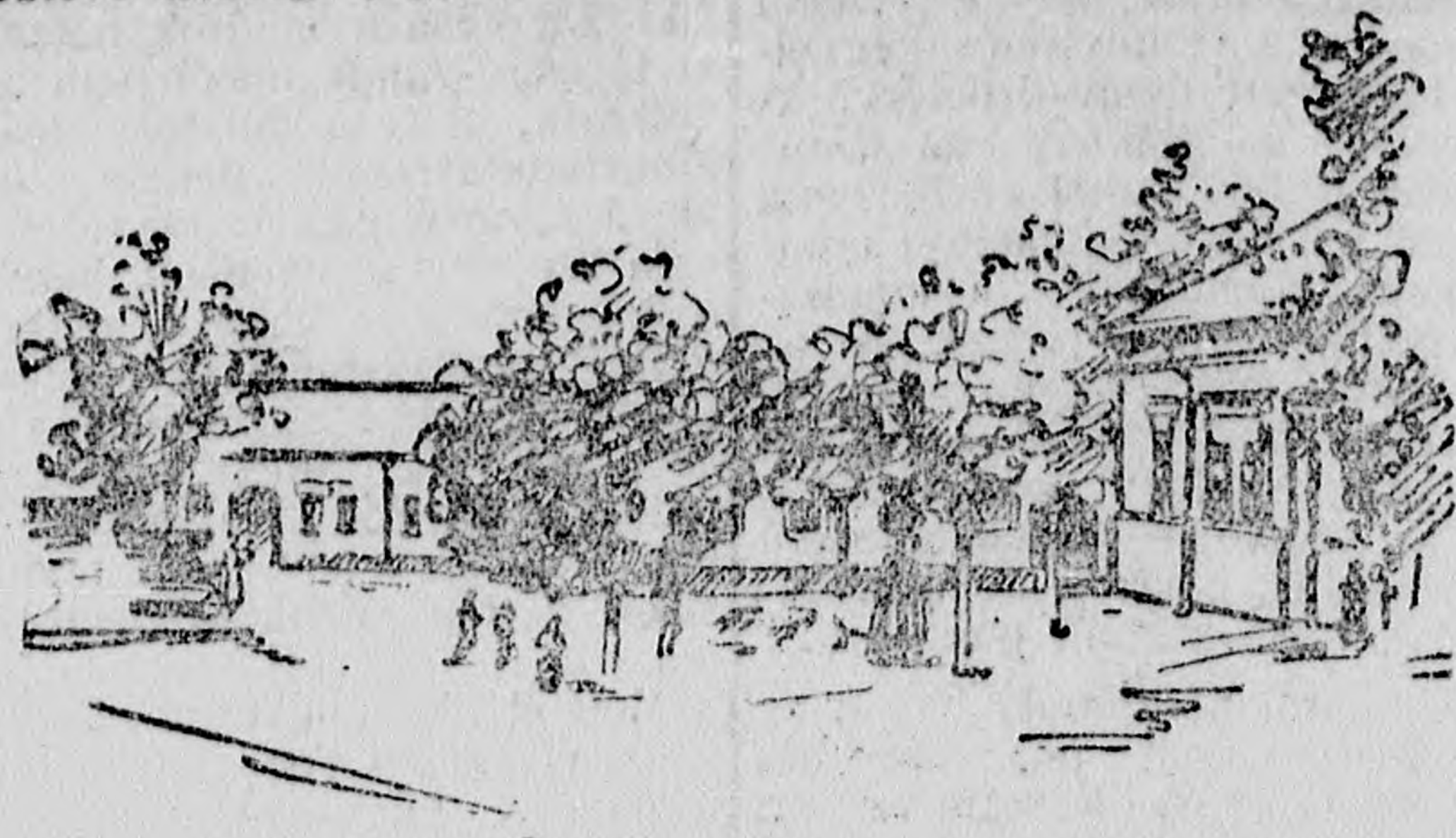
Van közöttük mindenféle fajta. Van kö-
zöttük derék és haszontalan, jellemes és
jellemtelen, szokimondó őszinte és híz-
kedő hazug. Van közöttük törekvő és ha-
nyag, cselekvő és álmodozó, mesterember
és filozófus, züllött korhely és józan
nyárspolgár, van értelmes és ostoba, val-
lásos és istentelen, van viveur és aszkéta,
szolid és kicsapongó, katolikus és zsidó;
van közöttük a világ minden tájáról való
helyvét és hollandus, olasz, francia, szerb,
német, spanyol és magyar, egy interna-
cionális szervezet ez, mint az artistaké és
éppugy mint azok, egy örökké költöző
vándormadár csapat, a modern, nagyvilá-
gi luxus hotel leviathanok érzékeny szí-
vének, a konyhának láthatatlan lüktetői.

Had éssék róluk is egyszer szó.
A világ nagyon keveset tud felőlük.
Rendesen a szakácsnékkel tévesztik őket
össze, és úgy azt hiszik róluk, hogy cse-
lédek. Ott, ahol a modern, Taylor rend-
szeres nagyüzem, tanult és fegyelmezett
munkaerőt követel: megbecsülik őket,
egyebütt azonban tényleg rosszabb a sor-
suk, vagy egyenlő a néger rabszolgáéval.
Annak az élete pénzértéket képvisel;
megtartása és egészségben tartása érdeke
a gazdájának. A modern nagytőke fehér-
bluzos és fehérsapkás rabszolgája azon-
ban, szabad prédája a vállalkozó profit-
éhségének. Nem védi őt a törvény, mint
más munkást, nincs megszabott és tör-
vény által biztosított munkaidője, nincs
vasárnapja és ünnepe, — számára a má-
sok pihenőnapja rendszeren csak munka-
többletet és nagyobb erőfeszítést, még
több verejtéket és néhány órai pihenőide-
jének újabb megkurtítását jelentik...
Nincs pártfogója és nincs védője; az ál-
lam, melynek ő is tagja, melynek ő is
adót fizet; nem törődik vele, szólanul és
ridegen nézi, hogy szabad zsákmánya le-
gyen a tőke örökké telhetetlen nyereség-

vágyának.
Közülök az egyes, egészen kiválóak,
akik a végzett három vagy négy elemi
osztályt éjjeli pihenőjük fölaldozásával
pótolták és megfeszített erővel és testi
egészségük tönkretételével fölküzdötték
magukat valahová, valami ideálisnak
vél magasságba, pl. a londoni Savoy-
Hotel konyhafőnöki méltóságába, — nem
sokáig élvezhetik ezt a vágyott pozíciót.
Rövid az életük; a 12—14 éves korban
kezdett nehéz testi munka, az örökös és
soha meg nem szakított, ki nem pihent
robot, a fojtott gőzös, füstös levegő, az
éjszakázás, a gyakori meghülés hamar
aláássák az amugy is gyöngye szervezetét.
És kényelem, vagy pihenés ott sincs, se-
hol sincs, soha sincs! Napról-napra, év-
ről-évre, egyik nap mint a másik, robot,
robot, végtelen, egyhangu, szürke robotos
napok sora, mint egy örök, szomorú lánc,
mint a kényszermunkára ítéltek örök szo-
moru élete eme ólombányákban. Ha va-
lamelyik nem bírja tovább ezt az örök és
megszakítatlan robotot és kidől, vagy nem
akarja megvárni míg kidől, hanem pihenni
akar: kénytelen otthagyni a kenyerét.
Innen a gyakori változás, mely példátlan
az iparok között. Emberséges üzemekben,
vagy modernebb fölfogású tőkéseknel,
különösen a nyugati államokban, már ad-
nak évente két heti szabadságot, fél fize-
tással és ellátás nélkül... És milyen
munkanapl! Ahol naponta csak 12 órából
dolgoznak, az könnyű munkának számít!
A rendes munkaidő 14—16 óra, de a 18
órás sem éppen ritka! Évente 351 napon
át napi 14 óra, folyton talpon, sorvasztó
forrásokban, verejtékben uszva, és füsttől
meg az égett zsír szagától fulladtan...
A forró konyhából ki a jeles hűtőbe meg
vissza, naponta száz és százszor!
De már kezd derengeni... Valahol
messze, nyugaton, már kezdik belátni né-
hány helyen, hogy munkásság egy osztá-
lynak végsőkig való kiuzsorázni engedé-
se nem államérdék... Már van hely,
ahol a napi munkaidő 8 óra, ahol a kü-

mi problémák nem izgatják a mali-
idjosiakat. Ők csak a munkának él-
nek.
A község közigazgatását *Katyan-
szki Sztévo* községi jegyző intézi

szoktak rendezni Mali-Idjioson. A
színelőadások lelkes résztvevői
*Scheib Péter, Gaolik Mihály, Pál
György, Pecze Vilmácska.*
A községnek tíz év óta van vil-

A piactér

nagy megértéssel a nép iránt és
erős kézzel azokkal szemben, akik
a lakosság nyugalma megzavarni
akarnak. Az ő intervenciójára ala-
kitották meg a földnélküli magya-
rok az Agrarna Zajednicát.

A lakosság legnagyobb része ró-
mai katolikus és plébánosuk, *Hárs
Aladár* köztisztviselőben álló, lelkes
harcosa a község fejlődésének. A
közegészségügy élén *Tóth-Árvai
Márk dr.* áll általános becsülés kö-
zepett. *Pásthy Ferenc* igazgató-ta-
nitó antialkoholista agitációjáról ne-
vezetes.

A társadalmi élet a nemrég
alakult kaszinóban zajlik le. A ka-
szinó elnöke *Pecze Ferenc* földbir-
tokos, a község egyik legnépszerűbb
embere, akit a község apraja-nagyja
ismer jószívűségéről és adakozó
természetéről. A kaszinónak humo-
ristája *Deli István*. Közismert alak-
jai még a községnek *Herbatin Kál-
mán* a jeles sakkozó, *Rakoncsa Ger-
gely* a szocialista agitátor, *Halász
vaskereskedő, Kiss Károly* földbir-
tokos.

Jól sikerült színelőadásokat is

lanyvilágítása. Ipara és kereskedel-
me az utóbbi években erős fejlődés-
nek indult.

A római katolikus templom

Mali-Idjos törekvő, szorgalmas
népe kulturális téren is kiveszi min-
den megmozdulásban a ráeső részt.

lönórát külön és vasárnapi meg az éjjeli
munkát duplán fizetik, ahol az elvesztett
vasárnapi — legalább a vasárnapi! — pi-
henő helyett, egy teljes szabadnapot ad-
nak hetenkint! De az messze van tőlünk,
nagyon, nagyon messze!

Azért a közhiedelem szerint, a szaká-
csok jóltáplált, erős és egészséges embe-
rek. Hogyne: előttük áll minden jó, tej-
be-vajba fürödhetnek!

És ezzel a hiedelemmel szemben: a
legtöbben közülök sovány, szikár, korán
öreg, fáradt és szomorú emberek, gyomor-
vagy vesebajosok, vagy ami a leggyako-
ribb: tuberkulitikusok. Nyoma sincsen
arcukon a vélt pirosságnak és a jóvialis
jókedv helyén ingerült idegesség, vagy
uzorózus szófukarság, gyakran pedig a
»Cafarde«, melyről ők maguk sem tudnak.

De hát, a között a sok, mindenféle fajta
ember között, mely ezt a foglalkozást
üzi, van néhány olyan is, amelyek
tényleg megfelel a közvélemény alkotta
képnek: husos, életerős, pirosarcu, jóét-
vágyu és jókedvű, minden testi fáradal-
mat könnyen legyőző és külső hatásokra
alig reagáló flegmatikusok, ezek a tipikus
példányok. De mégis: rendszeren ezek csak
éppen a mesteremberek. Ezek miatt ugyan
még ma is ott tartana talán a konyha,
ahonnan elindult akkor, mikor a legelső
rabszolgá kezébe odanyomták a nyársat,
hogy forgassa. Azok, akik a konyhát oda-
fejlesztették, ahol ma áll, akik a házfog-
lalkozásból tudományt és művészetet csin-
áltak, akik összegyűjtötték hosszú év-
századok tapasztalatait, hogy abból föl-
építsék a modern kultúrával összehangzó
konyhát; azon nem ilyenek! A konyha
klasszikusai, a pionirok, sáppadt, töré-
keny és rövid életű emberek voltak. Ma
az ő nyomukon haladva, már lehet kony-
háról beszélni, de az uttörők ők voltak és
a munka szeretetében ők adták áldozatul
rövid éveiket.

Egynek közülök most állítanak szobrot
Strassburgban. Ez Jean Baptiste Clause
volt, Contades márkí tábornagynak, El-

zász katonai kormányzójának a szaká-
csa. Ez volt az, aki a libamájpástétó-
mot föltalálta, amiért 15 tallérenyi
borravalót kapott. Még a franciaország jelen-
tékeny összeget, hogy a konyhának a pro-
duktumának a színvonalát felemelje éppoly
szegények között: el emelje a konyha-
házat, a konyha háza elől?
Hogyan? Meg kell áll-
tatás magas sz-
burgban; elsősorban
vagy a sárga éppit
Eredetileg a voina
föl.

Antonine Caréé a másik, akire ugy
szokás hivatkozni, mint megdönthetetlen
szaktekinélyre és akinek »Le cuisinier
Parisien« című munkája egyik alapköve a
modern konyhának.

Tizenkét éves korában az apja, aki egy
iszákos muzsikos volt, kivezette a határba
és így bocsájtotta utnak: »Fiam, nézz
szét, az egész világ a tiéd. Légy ami
akarsz, de vissza ne gyere«. A gyöngye és
fejletlen gyermek elindult és a nyakába
vette a világot. Párisba került egy kifő-
zésbe mosogató-fiúnak, majd szakácsinas-
nak. Mennyit kellett tanulnia és dolgoz-
nia, míg korának leghiresebb gourmandja,
a mindenható Talleyrand fölfedezte! Köz-
ben folyton tanult, tanult és művelte ma-
gát. Megirta, azóta klasszikussá lett mű-
veit, de hasznát nem látta annak. Nem
volt szolgáló és ezért elhagyottan és
szegényben halt meg 42 esztendősen korában
tűdővészben. Franciaország büszke rá és
talán megérjük, hogy műveit a tudomá-
nyos akadémia fogja kiadni.

Nyájas olvasó, — míg a ragyogóan
fényűző terraszon, a zenekar kíséretével
a roastbeefedet fogyasztod, gondolj néha
azokra is, akik mélyen valahol a lábaid
alatt, pokoli hőségben, verejtékeztve azt a
roastbeefet számodra élvezhetővé tették
és éléd találták! Gondolj rájuk szeret-
tel; emberek ők is; akik élnek és szen-
vednek, és megérdemelnek tőled egy-egy
pillanatnyi rá gondolást!

Uj orosz titkos akták a világháboru előzményeiről

Hartmann német konzul kutatásai a cári külügyminiszterium archívumában

Az orosz szovjet néhány hónap előtt engedélyt adott Hartmann dr. moszkvai német konzulnak, hogy kutatásokat végezhesen a cári külügyminiszterium archívumában. Hartmann konzul mostan új titkos aktákat hoz nyilvánosságra, amelyek egyrészt megvilágítják a háboru előzményeit, illetőleg Oroszország készülődését, másrészt azonban bepillantást engednek a párisi sajtó dzsungeljébe. A párisi kommunista orgánus, a »l'Humanité« leleplezése folytán már ismeretes, hogyan vásárolták meg az oroszok a »Matin«-t és a többi nacionalista lapokat. Hartmann aktáiból azonban kiderül, hogy az egyes lapok milyen összegeket kaptak. A konzul mindenekelőtt ismerteti azt a kilencoldalas levelet, amelyet Izwolsky párisi orosz nagykövet intézett 1909-ben a pétervári külügyminiszteriumhoz. Szinte hihetetlen, hogy öt évvel a világháboru kitörése előtt az oroszok már mennyire készülődtek az európai vérfürdőre. A Hartmann által közölt hosszú levél érdekesebb részletei így hangzanak:

Izwolsky ezután aggodalmának ad kifejezést, hogy a francia nép talán Szerbia miatt még sem akar majd háborut viselni, majd kifejti, hogy éppen ezért befolyásolni kell a lapokat, a közvélemény hatalmas irányítóját.

Páris, 1909 március 16.

»Arról van szó — állapítja meg Izwolsky nagykövet —, hogy azokat a lapokat amelyek Poincaré háborus politikájával szemben ellenzéki magatartást tanúsítanak, neutralizáljuk, amennyiben hallgatásukat megfizetjük és így a háborut előkészítjük.«

Davidov, az orosz pénzügyminiszterium osztályfőnöke, Sassonov külügyminiszter megbízásából 1912 október 29-én Párisba utazik és nyomban megérkezése után a következőket sürgönyzi Pétervárra:

»Poincaréval és Izwolskyval való megbeszélésem célja az, hogy további 300.000 frankra van szükség sajtó-intervenció céljából. Ez szükséges és elkerülhetetlen. Excellenciád elé terjed a Poincaré holnap Lenoirral folytatott francia bizalmi értekezése sajtó-szolgálatára.«

Davidov: »Raffalowits, az orosz nagykövet, az orosz állandó pártvezetőket sürgette, hogy azonnal pénzt adjanak a sajtó-szolgálatra. Lenoir azt válaszolta, hogy 300.000 frankot kell kiutalni. Lenoir azt válaszolta, hogy 300.000 frankot kell kiutalni. Lenoir azt válaszolta, hogy 300.000 frankot kell kiutalni.«

1912 közepén Izwolsky nagykövet már azon a meggyőződésen van, hogy a döntő pillanat végre elérkezett. A »Temps«, a »Matin« és a »Petit Parisien« utján még fokozza agitációját. Ezzel azonban még nincsen megelégedve, erélyesebb eszközöket akar igénybe venni. 1913 július 21-én a következőképpen számol be Sassonovnak egy Poincaréval folytatott beszélgetéséről:

»E beszélgetésből meggyőződtem arról, hogy Poincaré minden tekintetben velünk tart és véleménye szerint itt az ideje, hogy megvalósítsuk tradicionális politikánk százszázadok célját és Elzász-Lotharingia visszacsatolásával visszaállítsuk az európai egyensúlyt. A legnagyobb nehézséggel a radikális szocialisták részéről találkozunk, akik háborúról, főként tözsdei és üzleti okokból, pláne háborúról, amely a Balkánról indul ki, tudni sem akarnak. A párt vezetők, Cailleaux Herrot és Painlevé, számos képviselő és újság felett rendelkeznek. Poincaré velem együtt azt hiszi, hogy nagy áldozatokra van szükség. Nem is merem megmondani: hárommillió frankra, ebből egyedül a »Radical«-nak, Perchot szenátor orgánusának, 250.000 frankot kell adnunk.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a török kormány ötmilliót fordított a francia sajtó befolyására és még az egyik első író is megvásárolta, ha

tekintetbe vesszük, hogy ez az összeg mennyire eltörpül a világot megváltoztatni akaró célunk mellett, úgy ön talán mégis meg fogja szeretni a minisztertanács hozzájárulását. Javaslom, hogy a szubvenciót, úgy mint eddig, havonkénti részletekben fizessük, hogy minden pillanatban rendelkezessünk a lapok felett. Előnyösnek tartom ez alkalommal nem Lenoir, hanem Lassont igénybe venni. Lasson, akiről Pétervártól ön is véleményt alkothatt, rendkívül ügyes. Ugy a »Matin«-re, melynek pénzügyi igazgatója volt, mint a többi nagy lapokra, nagy befolyása van.

Izwolsky.

Izwolsky előterjesztését a külügyminiszter Kokowcew miniszterelnökkel együtt egy a cár elnökele alatt megtartott minisztertanács elé terjesztette. A minisztertanács a kért összeget engedélyezte:

Szigoruan bizalmas!
2155. szám.

A külügyminiszter irodája
1913 július 15—28.

Politikai archívum.

Excellenciád levele szerint ajánlatát a miniszterelnökkel való megbeszélés alapján öfelsége elnökele alatt megtartott minisztertanács elé terjesztettem. Nagy örömmel közölhetem

önnel, hogy rövid időn belül érhető vonakodás után öfelsége a francia köztársaság elnökének kivánságát a sajtóra vonatkozólag teljesítette és a kért összeget jóváhagyta. Davidov államtanácsos ez ügyben messzeszemenő instrukciókkal nyomban Párisba utazik. Sassonov.

November 19-én Raffalowits titkos tanácsos a következő 14 csekről tesz jelentést összesen 410.000 frank értékben.

Igy az oroszok a párisi sajtóban a háborut jól előkészítették. Immár csak egy akadály volt: a francia alkotmány, amely szerint csak a kamara, a szenátus és az exekutive együttesen üzenhetnek háborút. Ezt flagrns alkotmány-sértéssel játszik ki. Egy 1913 december 15-én kelt megállapodás szerint Izwolsky és Poincaré megegyeznek, hogy az adott pillanatban a döntést a kormányhatalom három vezére: Poincaré, Millerand és Delcassé az alkotmányos formák mellőzésével fogják meghozni. Lehetetlen újságikk keretében Hartmann konzul összes aktáit leköszölni, azonban ennyi is elég annak kimutatására, hogy a francia közelet most megbukott egykori vezéreinek milyen szerepe volt emberi életek millióinak elpusztításában.

A másik:

A kádi egy könyvben azt olvassa, hogy a kisfeju és nagyszakállu emberek miud hülyék. Ezt kellemetlen hatott rá, minthogy a kadinak is kis feje volt és nagy szakálla. Igy gondolkodott:

— Minthogy a fejemet nem tudom megnagyobbítani, megkisebbitem a szakállam.

Ollót keresett, hogy lenyisszantsa szakállát, de nem talált. Ezzel kezébe vette szakállát és odatartotta a gyertya lángjához. A szakáll nyomban tüzet fogott és minthogy megperzselté kezét, leejtette a gyertyát, attól pedig meggyulladt az egész háza.

A kádi kétségbeesett, mert belátta, hogy a könyvnek igaza volt.

A harmadik:

A vak éjszaka idejében egy bazarba igyekezett, vállán egy kancsóval, kezében egy lámpával.

— Ó, te ostoba — mondotta neki valaki — minek hozod magaddal ezt a lámpát, hiszen neked az éjszaka és a nap mindegy.

A vak pedig így válaszolt.

— Ez a lámpa nem nekem van, hanem neknek, hogy nekem ne jöjj a sötétben és le ne dönts vállamról ezt a kancsót. Éjszaka te vagy a — vak...

Félbolondok. A francia orvosi akadémia legutolsó ülésén a félbolondokkal foglalkozott, kik az elmeorvosintézetből kikerülve, vagy oda még be nem jutva növelik a bünözök számát. Arról vitatkoztak, hogy milyen intézkedéseket kellene foganatosítani, hogy a szerencsétlenséget megakadályozzák.

A kérdés ez volt: hogyan lehet megkülönböztetni a félbolondot az épelméjűtől.

Ennek a vitának Blacher, a híres francia elmeorvos vetett véget, aki elmondta az előbbi történetet.

Régen történt. Egy párisi elmeorvost meglátogatta vidéki kártársa s arra kérte őt, hogy az ebédhez hívjon meg egy igazi örültet is. A következő napon a két elmeorvos másik két vendéggel együtt az asztalhoz ült.

Az egyik vendég fekete ruhát viselt, kopasz volt, igen megfontolt és nyugodt s ebéd alatt alig szólt, csak néha igazizotta meg aranykeretes pápaszemét. A másik vendég ellenben rendkívüli különös. Haja torzonborz, ruhája be sincs gombolva, nyakkendője ziláltan lóg alá. Rengeteget falt, hetet-havat összebeszél s mindaddig nem érték véget fura históriái, melyekben mult és jelenkor rendszertelenül kavartak, míg fel nem keltek az asztaltól.

Ebéd végeztével a vidéki elmeorvos rámutatott erre a beszédes vendégre s így szólt a házigazdához:

— Köszönöm neked barátom. A bolondod nagyon jól mulattatott.

— Tévedés — mondta a párisi elmeorvos — az örült nem ez, hanem az a másik, aki ki se nyitotta a száját.

— Hát ez kicsoda?

— Ez kérlek Balzac, a regényíró.

Ezek után a francia akadémia nem is foglalkozott többet a kérdéssel, mert belátta, hogy a mai tudomány még mindig nem tudja megkülönböztetni a félbolondokat a lángészektől.

Herriotés dallamos autótülök. A nagyvárosi ember idegrendszerét valóságilag megtépázzák azok az autótülök, melyek lépten-nyomon megriaszítják. Sok mindent meg lehet szokni. Aki hosszabb ideig vasuti vonal mellett lakik, hova tovább észre sem veszi a vonatok dörmögését. De a mély hangok sokkal inkább elviselhetők, mint az autótülök éles rikkantása.

Herriot, Lyon volt polgármestere ezen a téren nevezetes újítást léptetett életbe. Azt a rendelkezést adta ki, hogy a hivatalos autók túlkei csak a dallamos C. E. G. hangokat használhatják, melyek a dobhártyákat nem sértik. Figyelmes és bölcs reform. Miután a város csendjét meg kell törni, legalább dallamos formában törjék meg az autók. Ez a három kellemes hang leginkább hizeleg a fülnek. Ha pedig valakit elgázol a soffér, utójára legalább kellemes muzsikát hall, nem pedig egy megrémült fókának az öklendezését.

TERE-FERE

A kereskedelem dicséretei. A párisi Mercure de France-ban René Lopstein szellemes és finom megjegyzéseket ír a kereskedelem istenéről, Mercuriusról, s néha kedves öngunnyal, néha hősi szavakban ünnepli a halhatatlan kereskedelmet, mely minden időben vezérkedik. Ezekből a talpra esett mondásokból, melyeket a francia kereskedőknek ajánl, itt közlünk néhányat:

1. A mások pénze az utolsó fillérig a tiéd.

2. Nem a nevetés az ember sajátja. Nem is a gondolat. Vannak kutyák, melyek nevetnek. Vannak állatok, melyek gondolkoznak. Az ember sajátja a pénz szerete. Egyetlen állat se emelkedett addig a magaslatig, hogy a pénzt megismerje és a legemberibb az az emberben, hogy a pénzért él. Az ember az igazi kereskedő.

3. Inkább romoljon meg egy áru, mintsem, hogy az ára megromoljon.

4. A kereskedő megélhetéséhez szükséges, hogy legyen vevő, mert nála van a pénz, az a pénz, mely a kereskedőt kártalanítja. De a vevő született ellensége a kereskedőnek, amint a vad született ellensége a vadásznak.

5. Az állam, mint kereskedő jófiu. Nem ért a kereskedelemhez, olcsón ad el és drágán vesz. Gyönyörűség vele tárgyalni és pénzt nyerni tőle. Az állam, mint állam ad. Az adószedő és a pénzügyőr nehézkezü, tapintatlan, nem érti a kereskedelem csinját-binját.

6. A kereskedelem túl él mindenféle forradalmat, mert örökkévaló...

Öreg ember nem vén ember.

Hajdan, boldogabb időkben bizonyára többet beszéltek volna arról az ősz párisi pénztárosról, ki az Opera Comique pénztárából több mint félmillió frankot elszikkasztván egy napon becsületesen és tisztességesen jelentkezett a rendőrségen és azt kérte, hogy tartóztassák le.

Eleinte azt hitték, hogy az öreg pénztáros, aki évek hosszú során át fukarul mérte az előleget a színészeknek és minden garast a fogához vert mielőtt kiadta volna, egyszerűen föllentelt és nem is tékozolta el ezt a rengeteg pénzt, hanem félretette, abban a reményben, hogy börtönbüntetése betöltése után majd visszavonul és csendesen éldegél az elszikkasztott félmillió frankból.

Senkise látta őt költekezni. Minden áldott este hazament csendesen, az öreg feleségéhez és mintaképe volt a jó családapának.

A valóság azonban, mely csak most derül ki egész megrázó. Ez a galambosz hivatásnok, ki sem otthon, sem a színháznál nem adott okot semmi gyanura, belebolondult egy fiatal hölgybe, elegáns lakást tartott neki s hetente pár boldog órát töltött a társaságában. Mielőtt el-

ment volna hozzá, átöltözködött egy színész öltözékébe. Itt a látszat világában megtanult bánni a festőkkel. Nagyszerű fekete parókát csapott fejére, szemére, monoklit csipentett, divatos ruhát öltött, úgy, hogy az öltözöből kikerülve husz évvel fiatalabbnak látszott. Imádoztját pedig a legelőkelőbb vendéglőkben vacsoráztatta, mulatóhelyekre vitte és hetente kétszer elfelejtette társaságában egyhangu életét.

Aztán, mikor vége volt a találkának, sarokba csapta parókáját, lemosta arcáról a festéket és visszament vagy a színházi pénztárba, vagy a feleségéhez. Most inkább — a börtönbe ment.

A forgalom fürgetege. New-York, New-York: — ott van a forgalom fürgetege.

Abból a statisztikából, melyet most zártak le elképzelhetetlen, minden fantáziát megszegyenyítő arányok bontakoznak ki.

Az egyesült államokban csak a mult évben 4.016.000 új automobilt adtak el s ezek közül 370.000 a teherkocsi, úgy hogy több mint félmillió automobil kelt el, mint amennyire számítottak. Az amerikai ipar erre az évre négy és egy-negyed millió automobilt irányzott elő ezek közül csak kétmillió arra szolgál, hogy a használaton kívüli kocsikat kicseréljék vele, félmillió a kivitelle s egy és háromnegyed millió arra, hogy a megnövekedett forgalom igényét kielégítse.

Nem csoda, hogy New-Yorkban már tudósok foglalkoznak a tinánivá növekvő forgalom sima lebonyolításával. A földalatti és földfeletti pályaudvarokban állandóan tódnak a rohanó gépkocsik, a felhőkparokban szüntelenül zakatolnak a felvonók. Erről is van statisztika. A new-yorki felvonók naponta állag kilencmillió embert szállítanak. Az autóbilok pedig nem ritkán nyolcvanezer kilométert tesznek meg egy nap a városban.

Három új perzsa mese. Londonban most látott napvilágot egy könyv, melyben perzsa mesék vannak. Nekünk újak, mert az eddigi gyűjteményekből nem ismertük, de valóban régiak, több ezerévesek. Sok ezer év bölcsességét rejtik magukban.

Az első:

Egy ember hirtelenül magas állásba jutott. Barátja felkeresi, hogy gratuláljon neki, de az uborkafára felkapaszkodott nagyur ezekkel a szavakkal fogadja régi barátját:

— Igazán nem tudom, hogy ki vagy te és miért jössz hozzám.

Barátja zavarban van, majd így válaszolt:

— Hát nem ismersz? Régi barátod vagyok és részvételem jöttem jelenteni. Azt hallottam, hogy megvakultál...

„Szerelemből nem lehet megélni“

— Palicsi fürdőlevél —

Palics az egy világhírű fürdőhely, még Kolumbusz Kristóf fedezte fel nem is olyan régen, azóta világfürdő. Különösen sok az orosz Palicson, aztán palicsiak is vannak, sőt néha suboticaiak is felkeresik. A multkor is láttak állítólag két suboticai kereskedőt a strandon *napifürdőzni*. Fürdőni itt csak a gőzbe és a kádba járnak az emberek. A sétányon délutánként zene szól, ilyenkor megjelennek az összes fürdővendégek kivételével a Vigadó pincérei, az összes kertészek, az újságáros kisasszonyok, a szállóbeli szobalányok, néhány eltévedt *bonne* és a munkás-szanatórium csinos nőbetegei, akik így gyéren betöltik az első padsorokat. A zenekar klasszikusokat és marsokat játszik és ilyenkor rendszerint megered az eső. A hallgatóság persze rémülten menekül, mire a zenekar gyorsan népszerű operettekre gyújt rá, mire a zápor eláll, az égen szivárvány és a padokon a közönség jelenik meg ismét a *teljes* számmal. A nyaralók között mostanában főleg halászokat, kutyákat és nőket látni. Természetesen a halászok örvendenek a legnagyobb érdeklődésnek, aztán az ebek és legvégül a nők. Minden valamire való nő kutyával jár. Csak a nagyon leégett, szegény kis nők járnak férfikkal. Ezek annyira szégyellik a dolgot, hogy csak este mernek kijönni. Palics különben este a legkedvesebb és a legmulatságosabb. Tegnap este is, például, megyek egy hölgyvel a parkba és egész véletlenül, inkább fiatalos lendületből, — ami ilyenkor, nyáron, sokszor meglepi az embert — mint szórakozottságból, beleugram az erdő táján sötétlő galagonyabozóba.

és megfenyegetett a legnagyobb seprőnyéllel. — Na, halgassa. Egyszer voltam életemben szerelmes. Itt Palicson történt. Elmentünk vasárnap vitorlás-csónakázni. Nagy vihar gyűlt, felfordultunk, engem kihuztak, ő befulladt. Vége volt, krach — mondta rettentő szomorúsággal és úgy nézett a szemembe bánatosan mint egy frissenfogott hal. És a seprők úgy lengtek, csapkodtak a hátán, mint az uszonyok.

A 13-as számú bérkocsis titka
A 13-as számú bérkocsis mindenáron el akart gázolni az országuton.
— Szerelmem? — mondta nagy praktiszira valló gesztussal az öreg Levendula —, az nem jár fiakkeron. Én már tizenöt éves koromban szeretőt tartottam.

Tudja fene hány vót azóta. Sok, mindenestre. Egyszer elszóktettem egyet az apjátul. Este odaálltam a kocsimmal a házuk elé, ő felült mellém a bakra és elhajtottunk. Egész reggelig tekeregtünk a városban. Nagyon szeretett kocsikázni. Ekkor késeltek meg először. Mert a kis béka azt mondta otthon, hogy én öt erőszakkal elraboltam. Az uccában ha jártam, mind ujjal mutogattak rám a lányos asszonyok: itt jön a gyerekrabló. A fene egye meg.

Levendula elmerengett, isteni derű szállott az orcájára és talán nem is nekem, csak úgy a levegőbe, vallott a pipája mellől:

— A szerelem bolondság, a szerelem az uraknak való, szegény ember gyerekeinek csak veszedelem.

És nem szólt többet egy kukkot sem.

Szerelemből nem lehet megélni

A közismert titkos szerelmes pár éppen csókolózott egy eldugott kis padon, amikor beléjük botlottam.

— Kérem, ne izzassa magát — szóltam az ingerült fiatal urnak, aki lovagiasan ki akarta tekerni a nyakamat — szerelmi ügyben jöttem — és megfogtam a kis nő még meleg kezeit.

— Mindjárt kiabálók! — mondta ő felháborodottan, de azért nem kiabált. Sőt.

— Szerelmem? — mondta tárgyilagos szemekkel. — Szerelemből nem lehet megélni. Pedig olyan fiatal vagyok még és olyan jó szeretni. A szomszédunk az egy varrólány, szeretője van, örül, öltözik, szépül és megél és nekem mégse szabad.

Ezalatt a rajzoló elkészült. A kislány rémesen megsértődött.

— Nekem ilyen X-lábam van? És Franc, ezt te még hagyod? — és vilámlottak a szemei.

Franc erélyesen helyreigazítást kért.

A kis nő saját ceruzájával egyenesítette vissza az X-eket, karcsu, formás vádlikká. Aztán újabb aggodalmi támadtak: — És ha ránkismernek? Az egész város tudni fogja!
— Na, ettől tartson a fejkévéssé. Erről a képről nem fogják soha megösmerni — mondtam igaz jó lelkiismerettel, amiért viszont a rajzoló sértődött meg halálosan. De ezt már nem is akartam helyreigazítani

Egy szál rózsáért — 1200 dinár és ötnapi elzárás

A drága rózsza a legszebb tóparti rózsafa tövében virult, amikor arra ment a szőke kislány a lovagjával és megkívánta.

— Ah, rózsza! — mondta vágyakozva és felbujtó szemekkel nézett a lovagra.

— Mit kapok, ha letépem? — édelgett nyilvánvalóan zsaroló szándékkal a hü lovag és vágyakozva nézett a kislányra.

— Egy csókot — lehetne az enniváló kis hölgy megvesztegetően és a lovag, akinek fejébe szállott minden csöpp vérszegénysége, habozás nélkül elkövette a kihágást. Alig csattant el az isteni csók, pontosan végszóra jött a virágok éber csöze és felírta őket a noteszába, mindjárt a kalarábé- és az uborkamagok mellé. Másnap mindkettőt megidéztek a rendőrségre. A drága rózsza kihívóan ott illatozott a kislány piros bluzán, épp a szíve fölött, amikor a komiszárius megkezdte a kihallgatást.

— Ki tépte le? — kérdezte ridegen a törvény őre.

— Én! Én! — mondták egyszerre a bűnösök és gyönyörű versengés támadt a szerelmi martiriumért. Megható látvány volt. Aztán a rendőrbiztos kihirdette az ítéletet:

— Ezerkétszáz dinár pénzbüntetés és ötnapi elzárás.

Halálos csönd keletkezett.

— Ki tépte le a rózsát? — érdeklődött újfent a komiszárius.

— Én nem! Én nem! — tiltakoztak egyszerre a kitűnő szerelmesek és a lovag sietve távozni akart. Épületes jelenet támadt.

— Maga... maga aljas liliomtipró! — kiabált izzó gyűlölettel a kislány —, most itthagyna benn a szószban! — és a fejéhez vágta a szépséges fehér rózsát, mint egy rongyot.

Végül is telefonáltak a szószban forgó kislány papájának, aki megrökönyödve értesült a történetekről

— Elvetemült teremtés! — ordított jogos fájdalomában a szegény apa, míg leszurkolta a megváltási díjat — a börtöntől mentettelek meg! — és rettentő keserű szívvél pofon ütötte.

Az elvetemült kislánnyal a strandon találkoztam másnap, a trambulin előtt.

— Szerelmem? — csudálkozott mélységes undorral a kérdésesen — nem akarok többé férfit látni! — és roppant feldult lelkiállapotban fejest beugrott a tóba.

Nem mind hal, ami horogra kerül

Az öreg fókavadász a lábait és a horogait a vízbe lógatva ült a tóparton és várta a halakat.

— Szerelmem? — mondta suttogva, hogy az esetleges hal el ne riadjon —, ilyen még nem akadt a horgomra — és halászkalandok kezdett mesélni. Mozdulatlan dermedésben így ült egész délután, javithatatlan jóhiszeműséggel, amely oly nagy bizalmat előlegezett a palicsi tó halainak. Szegény öreg ur per-

sze nem tudta, hogy a raffinált halak csak játszanak vele és angyali türelemmel hagyta, hogy a talpát csiklandozzák és bukfcencet vessenek az orra előtt. Direkt kiröhögtek az ősz fókavadászt és egész taknyos, zöld kis halak szemtelenkedtek vele. A horgokról szabályosan leopták az izletes kukacokat, aztán megrántották a piros parafát, ami azt jelentette, hogy jöhet a mentíváltozás.

A boldogtalan öregur orcája, mint ilyenkor mindig, most is felragyogott és lélekzetvisszafojtva, derékszögű háromszögben rántotta ki az agyonstrapált horgot, amelynek végén három szép halpikkely ragyogott csalogatónak, hadd jöjjön más is

— Maga az oka — hörögte szegényében, vérbenforgó szemekkel, az agg fókavadász — menjen a fenébe azzal a szerelimmel! — és egy nagy gilisztát akart hozzávágni. De ebben a pillanatban megmozdult a másik horog és az öreg ur roppant gonddal megmarkolta a nádvesző végét. Amikorra azonban a rossz kalocsnit diadalmas ivben partra lendítette, én már messze jártam.

Tamás István.

JUGOSLAVIJA
SOMBOR
Kr. Aleksandra 7. Trg V. Stepanovića
Telefon 303 2367

Fichtolin
Az egyetlen legjobb levegőtisztító
A felülmulhatatlan fürdőextrakt
Nagyszerű erdőillat. A legjobb fertőtlenítő. Megöli valamennyi a levegőben usz káros és a vízben található bacilusokat és mikrobákat.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában
Főelárusító Suboticán HERCZL DROGERIA
Aleksandrova ulica 1.
Főelárusító Novisadon „SLAVIA” Apotekarsko Uduženje Streljačka ul. 6 a.
Főelárusító Zemunban „VENUS” Drogeria Ivo Peršić Zemun
Más városok részére egyedarusítókat keres a:
Technisch-Chemische Handels-Ges. m. b. H.
Wion I. Fleischmarkt 1.

a hátán és az oldalán, és minden percben el akart repülni. Nyomban kellemtelenkedni kezdett.

— Mindenki a maga háza előtt seperjen — kezdte viccesen, mert azt el is felejtettem megmondani, hogy a seprőasszony egy humoros. Egy női Cseplen.

— Maga ki akar tőlni a szegény szerelmesekkel? — mondta bizalmatlanul a seprőasszony, akinek rögeszméje volt a kitolás és annyira ment a preventív intézkedésekben, hogy minden új ösmérsőt mindjárt az első találkozás alkalmával valami válogatott gaszággal ugy agyba-főbe sértegette, hogy az illető már csak revánsot adhatott.

— Szerelmem? — sóhajtott érzelmes önfeladtsággal, aztán hirtelen átsapott a régi gyanakvás vágányaira —, ajvé, maga ezt ki akarja tenni az újságba! —

du József (Pačir), ifj. Szőke Vendel (Mali-Idjós.)

SAKEHIREK.

A subotici sakkör háziversenyének 1. turnusa befejeződött. A versenyzők élén Feuer áll, aki minden játszmát megnyert. Itt hozzuk a verseny részletes táblázatát.

	1	2	3	4	5	6	Összesen
1 Feuer	X	1	1	1	1	1	5
2 György	0	X	1/2	1	1/2	1	3
3 Csillag	0	1/2	X	1/2	1/2	1	2 1/2
4 Steinberger	0	0	1/2	X	1	1	2 1/2
5 Boschan	0	1/2	1/2	0	X	1	2
6 Engl	0	0	0	0	0	X	0

Rovatvezető üzenetei.

T. J., Subotica. Forduljon a subotici sakkör pénztárosához. Városközi versenyeken csak válogatott játékosok vehetnek részt, akik a kör versenyein eredményesen szerepeltek.

Fonott FAKEDŐNYÖKET és esszlingi REDŐNYÖKET prompt és szolid kivitelben szállít **BENCZE ANTAL ÉS FIA** radőnygyára **VEL-BEČKEREK (Bánát)** Ugynökök kerestetnek

Szerkesztői üzenetek

K. Gy., Bajmok. Az SHS királyságban Sarajevóban és Zagrebban van felsőipariskola.

M. Gy., Sombor. A pénzügyminisztérium az ön ügyének aktáit azzal küldte vissza a belügyminisztériumhoz, hogy önt költségvetési fedezet hiányában nem lett volna szabad kinevezni. A belügyminisztériumnak az az álláspontja, hogy a kinevezés törvényes volt és újból előterjesztést tettek az ön fizetésének kitulványozására. Az elintézésről értesíteni fogjuk.

H. M., Svilojevo. 1. Topolának körülbelül 14.000 lakosa van, ugyanannyi a lélekszáma Apatinnak is. 2. A Bácsme gyei Napló Almanachja július első napjaiban jelenik meg. Ön a helyi árusítónknál jegyezheti elő, akinél a 10 dinárt is lefizetheti. 3. Újabb általános rendelkezés a nyugdíjügyben nincs. Ha önnek valami speciális kérése van és erre nézve kérvényt adott be, közölje velünk a kérvény számát és mi beográdi szerkesztőségünk útján sürgetni fogjuk elintézését.

K. F., Csóka. Ha önnek megvan a megkívánt szolgálati ideje, akkor megilleti a nyugdíj tekintet nélkül arra, hogy van-e vagyona, vagy nincs.

B. V., Novibečej. A házasságtörvény 80-ik §-a alapján joga van a házastárs-

nak azon a címen, hogy a férj dologke rül, feleségét eltartani nem képes, a ho zományát eltékozolta és feleségét bán talmazza, a válóper megindítani. Ezek mindegyike külön-külön is válóok. A leg súlyosabb ezek közül a bántalmazás. Ha a válóper meg van indítva, a feleség nem tartozik személyi vagy vagyon tekintet ben a férj rendelkezését követni, kivéve az erkölcsi életmód tekintetében. Vagyon talan házastárs szegénység indíthat váló per, e célra külön szegénységi bizonyítványt kell kérni. A válóperhez fel tétlen ügyvédet kell vállalnia, azonban a szegénységben perlő fél részére az ügyvé di kamara is kirendel ügyvédet.

Rádió. Az európai államok közül Angliában legnépszerűbb a rádió-sport. A bejelentett felvevő-készülékek száma 700.000 kísérleti engedély alapján to vábbi 56.000 készülék van működésben. A leadó-állomásokat a British Broad casting Company tartja fenn, amely a rádiókészülékeket előállító gyárak kö zös alapítása. Az állomások berende zésére az összes cégek rendelkezé re bocsátották szabadalmaikat. Jelen leg nyolc állomás van üzemben: Lon don, Manchester, Glasgow, Cardiff, Newcastle, Aberdeen, Birmingham és Bournemouth városokban, 350-450 méter hullámhosszal. Azonkívül ugy nevezett reális-állomások is vannak, amelyek a londoni állomás programját a távirdai szabadvezetékekkel fogják fel és aránylag kis energiával továbbítják. Mint mindenütt, természetesen Angliá ban is sok gondot okoz a készülékek helytelen alkalmazása folytán előálló

zörgés, ami sok amatőr élvezetét teszi tönkre. Most egy szakbizottság alakult, amely azokat a metódusokat vizsgálja, amelyekkel ezeknek a veszélyes ama tőröknek a készülékét ki lehet nyo mozni. A kérdés megoldása nagy lépést jelentene a rádiótelefon tökéletesedé sének utján.

P. F., Pancsevó. 1. Kiküldött munkatársunk már visszatért Amerikából és így — legnagyobb sajnálatunkra — az ön amerikai rokona hollétének felkutatá sa nem áll módunkban. Legcélszerűbb, ha egy hirdetést küld be az Amerikai Magyar Népszavához (New-York). 2. A Rotschild-család férfitagjai közül egy sem keresztelkedett ki, a nőtagok azon ban csaknem mind a keresztény hitre tértek át és mágnással kötötték házasa gát. A Rotschild-családnak három ága van: a bécsi, párisi és londoni. Vagyon i különbséget tenni köztük annál neho zebb, mert vállalkozásaik nagyrészt kö zösek. A családtagok jegyzékével nem szolgálhatunk.

I. I., V. Kikinda. Forduljon az Alhae neum subotici könyvkiadóvállalathoz (Aleksandrova ul. 5.), ahol a Népszava kiadványait megkaphatja.

Mielőtt vásárol jég szekrényt, vendég löi, szállodai berendezést, sörkimérő apparátust, kérjen árjegyzéket Goldner testvérek jég szekrénygyártójától Subotica. Telefon 134.

Gazdák!

Az aratás ideje megkezdődött!

Az utolsó évek gyenge és közepes termése után végre bő aratás következett, mely az Önök munkáját és fáradságát megjutalmazni, gazdaságukat erősíteni és előmozdítani fogja.

Az új termés azonban még nincs túl minden veszélyen! Sajnos naponkint hallani az ország különböző részéről híreket, hogy egyik-másik gazda munkájának gyümölcse a legnagyobb elővigyázat dacára a lángok martaléka lett.

Minden gazda tudja, mily nagy szerencsétlenséget jelent az, ha egy hosszú esztendő fáradságos munkáját a tüzvész megsemmisíti, tudja, mit tesz az, ha az egyedüli bevételi forrás megsemmisül, míg a kiadásokat, terheket és adókat továbbra is fizetni köteles. Egyik gazda csaknem tönkremegy, másik pedig évekig nem tudja kiheverni az ily szerencsétlenségeket.

De minden elővigyázatos és okos gazda tudja, hogy neki ily szerencsétlenségek ellen védekeznie kell és hogy ez módjában is áll. Az ilyen megelőző terméskészletét egy szolid biztosító társaságnál tűzkár ellen

! Gondoljanak a közmondásra: „Segíts magadon és az nyilvános ritűgsegít!” Védekezzenek tűzkár ellen, ne habozzanak, ne dályzni az időt, hanem biztosítsák készleteiket. A régi, bevált, hazai

„Dunav” biztosító r.-t. subotici főügynöksége

(Aleksandrova ul. 5. II. em.) ebben segítségükre van és a legalacsonyabb díjtételek mellett a legjobb garanciát nyújtja, hogy tűzkár esetén a felek a teljes kártérítést megkapják.

Mindenünnen kapunk köszönő és elismerő leveleket, különösen gazdakörökből a gyors, jó és kuláns kárkifizetésekért. Gazdák biztosítsák magukat tűzkár ellen, a díj igen csekély a biztosításhoz, illetve kár esetén az általunk kifizetendő összeghez képest. — Jelentsék be idejekorán le aratott készleteiket a legjobb biztosító társaság a

„Dunav” biztosító r.-t. subotici főügynökségénél

a biztosítás felvétele végett, amíg nem késő. — A learatott készletek biztosítását, továbbá minden másfajta biztosítást elfogad a

„Dunav” biztosító r.-t. subotici főügynöksége.

Teljes tisztelettel:

„Dunav” biztosító r.-t. főügynöksége
Subotica, Kr. Aleksandra ul. 5.

VELIKI BEČKEREKI MALOMÉPÍTŐ R. T.

(A. D. za PODIZANJE MLINOVA)

TELEFON: 264 ALAPITTATOTT 1921-ben Távirat: „Mühlenbau“

Elvállalunk új malomépítéseket, teljes és részleges átalakításokat legjobban bevált rendszerünk alapján.

HENGEREK CSISZOLÁSA és ROVÁTKOLÁSA

Gépgyár mindennemű malomgépeket, azok részeit és minden szükséges berende zési tárgyakat, legrövidebb szállítási határidőre és legkedvezőbb feltételek mellett való előállítására.

Állandóan raktáron mindennemű MALOMGÉPEK, GANZ-HENGERSZÉKEK, budai „METEOR” MALOMKÖVEK, KONKOLYOZÓ HENGEREK (TRIEURÖK)

Fennállásunk óta berendeztünk 30-nál több belöldi kereskedelmi és vámmalmot (napi fél vagon- tól 12 vagonig terjedő teljesítőképességgel), mely munkáink a legszebb eredményeket igazolják

Ganz hengerszékek egyedüli bizományi lerakata Bánátban.

Vezérképviselőnk Novisadon, Gruber Ferenc mérnök Ig. Novisad, Jovana Subotica ul.

Kívánságra árjegyzékkel, referenciákkal, tervezetekkel és mérnöki kiküldéssel szolgálunk

Raktáramról szállíthatok azonnal:

Ford autókat
Fordson-
Tractorokat
és alkatrészeket

Árajánlattal és referenciákkal szolgálhat:

RÓDER DEZSÓ, SOMBOR

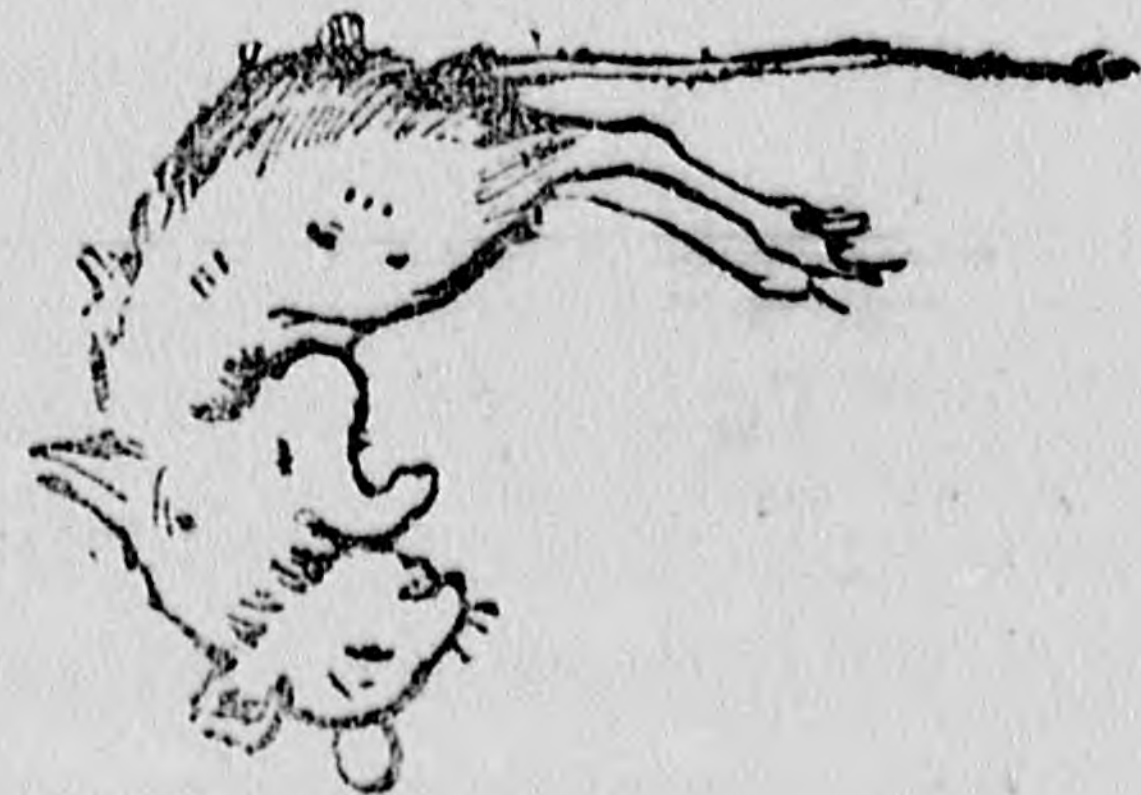
4776

ELISMERTEN LEGJOBB PATKÁNYIRTÓ A

ZETA FOSZFORPASZTA

A patkányokat teljesen kiirtja. — Próbaküldemény 20 dinár ellenében

ZETA D. D. SOMBOR

4798

Dr. Dralle
Birken
HAARWASSER

Csodálatosan hat, szép és dus haját érhet el a
Dr. Dralle-féle
nyirfahajvizzel
Egy próba után Ön is állandóan használja!
Mindenütt kapható!

Főterület vizsontelárasítók részére:
ISIS D. D. ABILG. GEORG DRALLE ZAGREB, PALMOTIČEVA ULICA 66. SZÁM.

SZENTI és VIRÁG

épület- és bútorgyára, Subotica Sudarevičeva ul. 66. Telefon 383.
Legmodernebb gépekkel felszerelt helyiségekben készít asztalos-, lakatos- és parkettázási munkákat és teljes lakberendezéseket a legmodernebb kivitelben és az ország bármely területére jótállás mellett szállít. Tisztviselőknek részlettartósi kedvezményt ad. 3741

GROZIT
KAUCSEK ASZPALT
KOMPOTHOVAL-BEVONT
STAGTALAN
BŐRFEDELEMEZ
ERŐS
TARTOS
VÍNTARTALLO
CSAK EZEN NEMÉVEL
ELLÁTOTT FEDELEMEZT FOGADJON EL!
GYÁRTJA: BEGRÁDI
ASZPALT ÉS KÁTRÁNYVEGVIKERNÉMEK GYÁRA

Gyártmányaink:

Asphalt és kátrányfedéleméz, asphalt szigetelőlemez, kőszénkátrány, facement, karbolineum, kőszénkátrányszurok fedél-lakk, bitumen, asphalt mastix stb.
Műszaki osztályunk elvállal és készít: Asphaltjárda, kocsiút és belső helyiség burkolását tiszta, természetes asphalttal. Vizmentes fedések.

elszigetelések asphalttal és asphalt elszigetelő lemezzel. Tetőfedést kátránylemezzel tiszta, természetes bitumenből készült szagtalan asphalt fedélemézzel. Nedves falak száraztátételét. Talajviz elszigetelését saját rendszerünk szerint. Öreg tetőjavítást és kátrányozást. Facementtelőt több évi jótállás mellett.

Sürgőnycim: **GROZIT**. Telefonszám: 27-20

Gyártja: Beogradi Asphalt és Kátrány Vegyipari Górá, Beograd Ulica Karadžića 6
Suboticali képviselő: **SCHWEIGER I DRUG.**

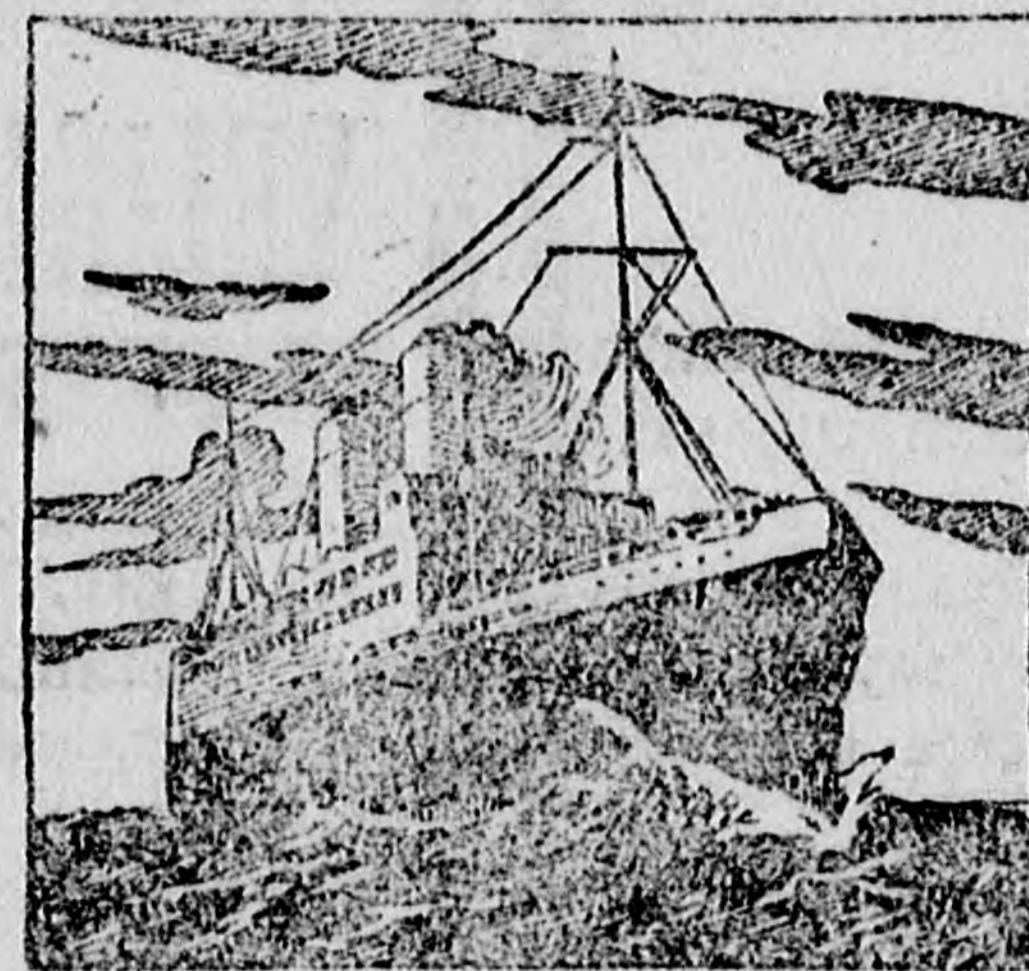
MALOM BERENDEZÉS

használt de jó állapotban eladó. A malom áll 2 drb. dupla 18" Ganz hengorszék és egy 13" hengorszékkel, 4 drb. 4 és fél méteres cilinder, 2 drb. előtörő cilinder, 1 drb. tengori cilinder, 18 komplett felvonó, 1 drb. koptatógép tarárral és trieurral, 1 modern lisztkeverőgép, 1 drb. 17 m. hosszú tengely az összes csapágyakkal és 60-85 c/m-es öntött vaskerekkel, 1 drb. 15 m. hosszú tengely az összes csapágyakkal 40-45 c/m-es öntött vaskerekkel. Az összes gépszjak, 1 drb. daratisztító valamint szita és kőpadóal, 1 drb. orig. Monarch daráló mágnessel

Még felszerelve megtekinthető:

LÜBL SÁMUEL és FIA BAČKA-PALÁNKA

Telefon 32. Sürgőnycim LÜBL.

Royal Mail Line

Angol Királyi Postahajózási Vonal

Rendszeres személy- és áruforgalom
Hamburg—Cherbourg—Southampton-ból
Newyorkba és Kanadába Cherbourg—
Liverpool—Southampton-ból Délamerikába
Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos-Aires
Sanpaulo III. osztályu fülkék 2 és 4 ágygal
KÉNYELEM GYORSASÁG BIZTONSÁG

Levelőzés minden nyelven

JUGOSZLÁVIAI VEZÉRKÉPVISELET:

Zagreb, trg I. Sz. 17.

Alképviseletek: Beograd: Karagjorgjeva ul. 91.
Ljubljana: Kolodvorska 26. — Vol. Bečkerek:
Kralja Aleksandra 4. Sürgőnycim: „Roymailpac“
Bosznia, Hercegovina és Dalmácia részére: Srpska
Prometna Banka Sarajevo és Gruzban. Sürgőnycim: „Prometna Banka“ 3145

WEISS S.

ÜVEG- ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
SUBOTICA, ALEKSANDROVA UL. 7

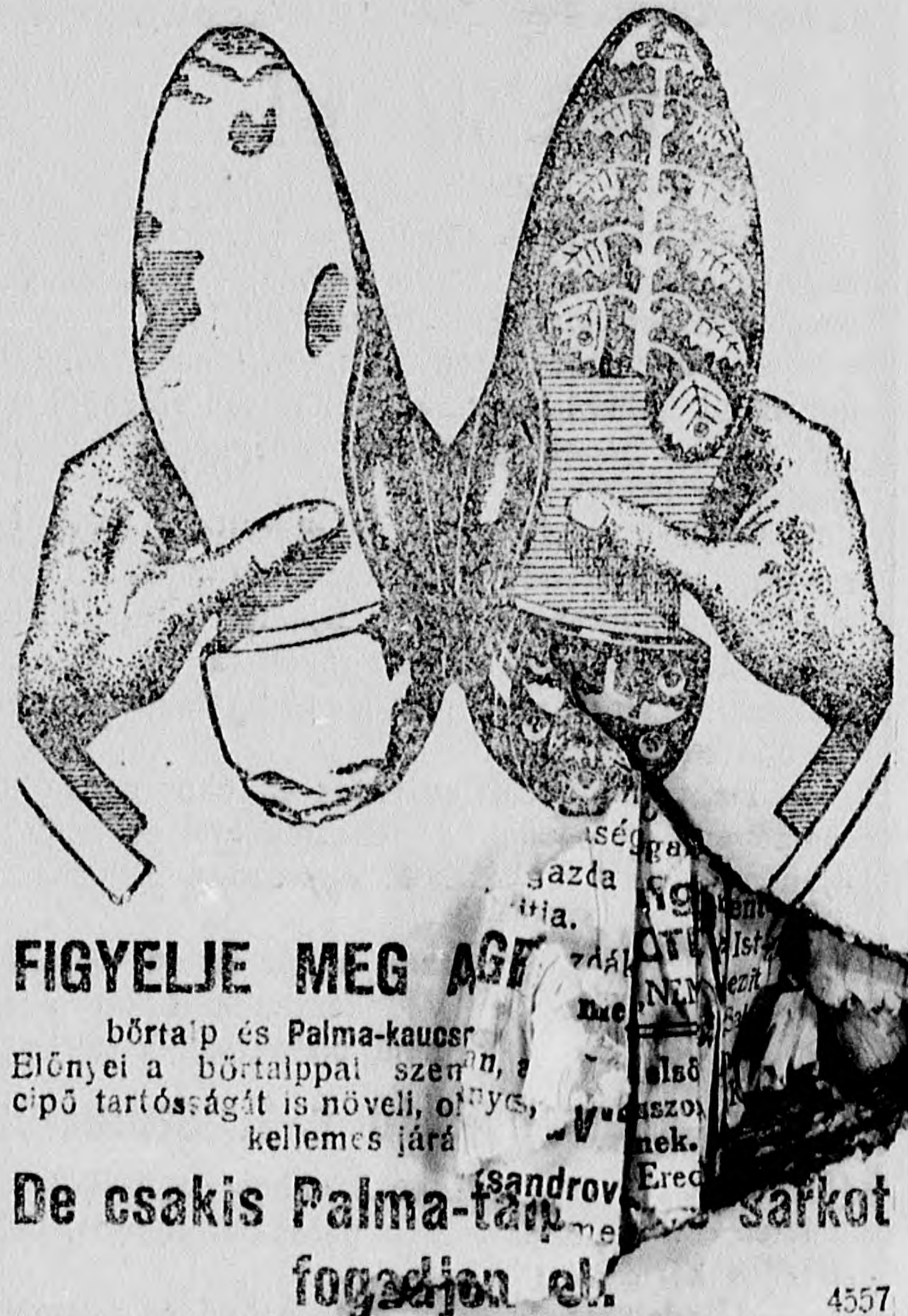
UJ! **„RESISTA“** UJ!

Tűzálló üveg főzőedény, u. m.: fazék, lábas, kuglófsütő, omletsütő gömbölyű és ovál

Higienikus és tiszta

Egyedüli gyártóterakat Vojvodina és Szerbia részére
Vizsonteladónak árendegmény!

Nagyban! 4367 Kicsinyben!

FIGYELJE MEG AGY
bőrtaip és Palma-kausz
Előnyei a bőrtaippal szemben, a cipő tartósságát is növeli, olcsó, kellemes járá

De csakis Palma-taip sarkot fogadjon el.

Engros és Detail

fakereskedésünket

Novisadon

a mai napan a **NAGY-LIMANON**, a vasutállomás mögött (a Kamenica-uccán és a vasuti átjárón keresztül) megnyitottuk és az összes járnaknak árusítását mélyen leszállított ásakon megkezdjük.

Mirko Šteiner i Sinovi

Városi iroda: **Željeznička ul. 19.**

Telefonszám: 360.

Vadászat és sport

speciális szaküzlet

Óriási választék vadászfegyverek, vadásziőszerek és vadászfelszerelési cikkekben. — Vadászfegyverek raktáron minden gyártmányban és minden kaliberben.

Az ország legelőcsőbb és legjobban felszerelt vadászati szaküzlete

Nagyban! Árjegyzék ingyen! Kicsinyben!

Nagy raktár:

FOOTBALL-TENNIS- és ATLETIKAI

felszerelési cikkekben.

Angol és német football-labdák és cipők — Eredeti angol Slazengers Doherty és Pattersen-rakottok Tűzijátékok! Halászzati felszerelések!

V. Bata Sin, Subotica

Jómegjelenésű, agilis rövid-

áru utazót, ki esetleg más hasonló szakmában már utazik felvesz

KOHN és HUBERT
gumilágyár ADA.

BENZ kompressornélküli

DIESELMOTOROK

malmok, villanytelepek, hajók stb. meghajtására.

Vezérképviselő: **NOVISAD, Željeznička ulica 105/107.**

Postafiók: 159.

ELADÓ MALOMGÉPEK

2 darab 3-as számú hámozógép
1 darab 2-es számú hámozógép
1 darab Druckfilter 110 drb Schlauchal
1 darab Radial szita

Ugyszintén eladó 1 teljesen jó állapotban levő Vill-as típusu

PUCH-AUTOMOBIL

a SCHULER-MALOMBAN NOVISADON.

4708

DIANA

KOZMETIKAI KÉSZÍTMÉNYEK

DIANA KRÉM

DIANA PUDER

DIANA SZAPPAN

DIANA FOGKRÉM

A LEGISMERTEBB SZÉPSÉGÁPOLÓ SZEREK.

KAPHATÓ UJBÓL MINDENÜTT.

Vezérképviselet és főlerakat Jugoszlávia részére:

Jugopharmacia R.-T. Dianaosztálya
Zagreb, Prilaz broj 12.

Rejtvény.

A múlt vasárnapi számunkban közölt rejtveny helyes megfejtése

„Dialóg”

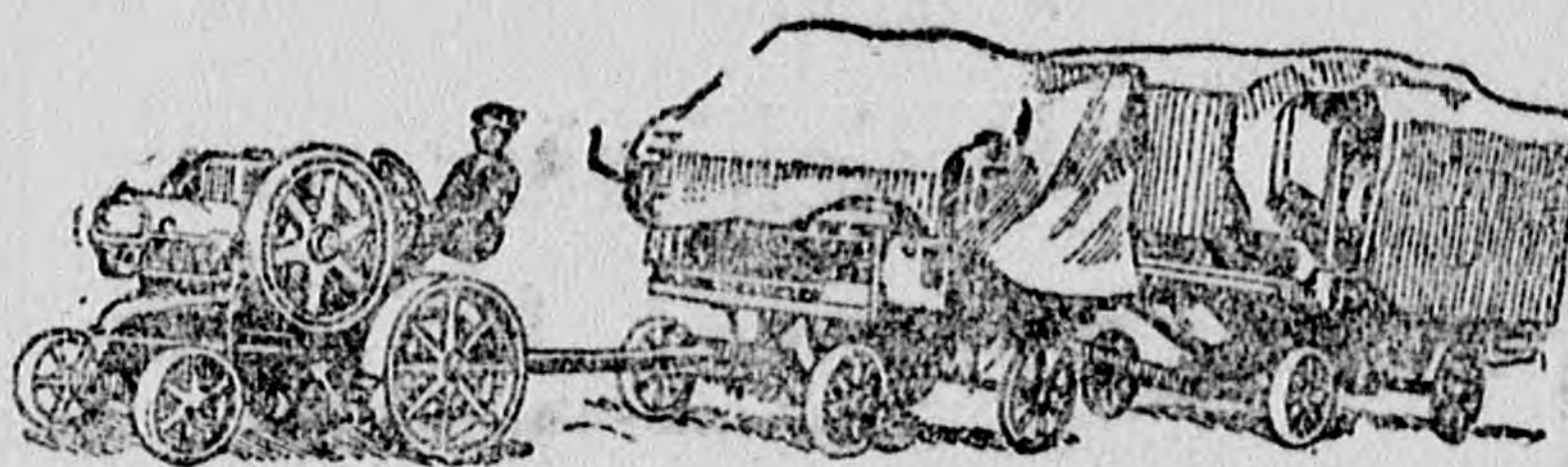
Helyesen megfejtették 216-an. Könyvjutalmat nyertek: Kohn Eta, Bajmok, Szakács Ferenc Cantavir, Rita M. Stojković, St. Bečej, Wittenberg Mariska Ridjica, Kóvér Pál Pančovo, Klein Ferenc B. Petrovoselo, Szobonya Péterné Topola, Mihalić Iona V. Bečkerek, Detrich Iona Novi-Sad, B. Raschophy Senta, Gutwein E za Titel, Krajčović Juliska Žednik, Hegedűs Péter Mol.

Grifatong Péter, Vel. Kikinda

Állandóan tart nagybani raktárt

Üveg-, porcellán- és lámpa-áruban. Nagy választék villamoscsillárokból és a legszébb luxustárgyakban alkalmi és lakodalmi ajándék céljaira.

Ugyanott képeretkészítések és ablak-üvegezések pontosan eszközöltetnek

CSÉPLŐGARNITURÁK

HEINRICH LANZ MANNHEIM GYÁTMÁNYU

ÁLLANDÓAN RAKTÁRON

„FERRUM”, BEOGRAD

SKOPLJANSKA 18 4273 TAVALYI ÁRAK!

Hófehér MÉSZ

Mindentajta TŰZIFA

Szenek és utkövek vagonkéntben legolcsóbban szerezhető be

AUGSBURGER IMRE SUBOTICA
Cyril-Metoda trg 7.

GÉPOLAJAK, BENZIN TOVOTTE

eredeti gyári áron kaphatók

KEMÉNY GYULÁNÁL SUBOTIGA

TELEFON: 29. 2241

Különlegességek

Üvegtárgyakban és porcellán-ebédlőkészletekben
Porcellán Kőedény Táblaüveg
Befőttes üveg

Szállítja jutányos árban:

Benó József üveggereskedő
Vel.-Bečkerek (nagy hid mellett)

Fotografusok! Amateurök!

Legolcsóbb bevásárlási forrás a

FOTOINDUSTRIA

Novi-Vrbason

Körülbelül 400 képpel ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

8908

GYÜMÖLCS és ZÖLDSÉGEK

fő bevásárlási forrása Novi-Sadon van

Ennélfogva érdekelt kereskedők, kofák és konzervgyárosok saját érdekükben áll szükségletük beszerzésére bizalommal fordulni az elismert gyümölcs és zöldségek kivitelű céghez.

Legjutányosabb napiárak Szakkerü csomagolás

DJ. P. PRODANOVIĆ, NOVISAD (VOJVODINA)

Kivánatra árjegyzék 4598

FÜZŐKÜLÖNLEGESSÉGEK

Haskötők, melltartók eredeti francia és angol modellek után készülnek

DIMITRIJEVIC JULISKA

fűzőtermében, Scotus Viatora ulica 10.

Tisztítás és rossz fűzők újjáalakítása a legpontosabban eszközöltetik.

2225

LOKOMOBILOK 10-600 HP

VOLF-LANZ új vagy teljesen átjavítva kipróbálva GYÁRI JÓTÁLLÁSSAL és SZERELÉSSSEL

4389

MERSOLAJ-DIESEL-SZIVÓGÁZ-MOTOROK

Braća Fischer D. D. Zagreb

Pantovčak 1/b. Tekintse meg nagy raktárunkat.

Weitzenfeld és Társa

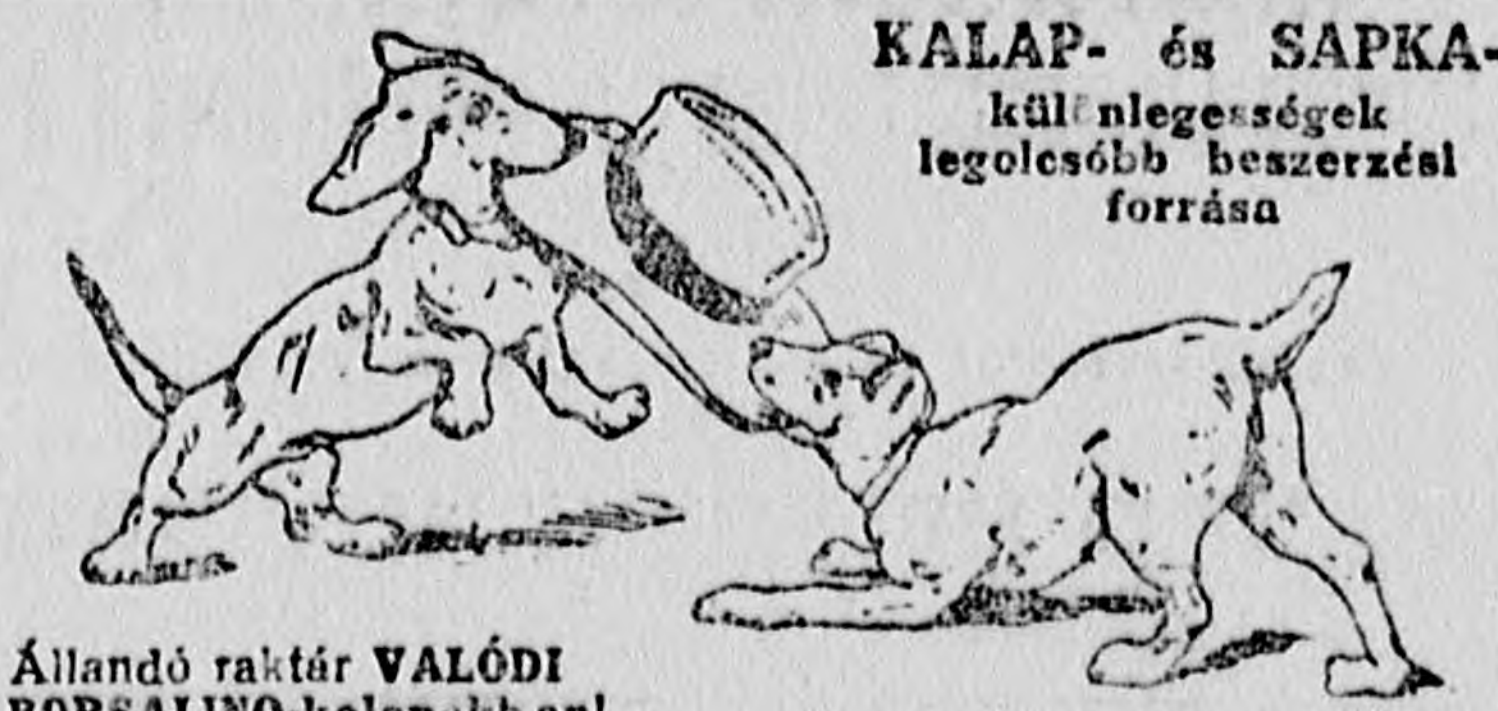
Telefon 190. Subotica Alapítva 1902

AMERIKAI

RÉVERKÖTŐ MANILLA

legjutányosabb beszerzési forrása.

Gabonás-, lisztes-, gyapju-, komló- és szalmazsákok, vízmentes- és rostáló-ponyvák. Mindennemű kender- és lenzsinetek, kötélárak. Kárpitos cikkek, szőnyegek és lópokrócok.

KALAP- és SAPKA-különlegességek legolcsóbb beszerzési forrása

Állandó raktár VALÓDI BORSALINO-kalapokban!

WEISZ HENRIK SUBOTICA, JELAŠIĆEVA UL. 5

3901

Kiskápolna mellett

S. AD. ENGL, SUBOTICA (SHS)

Engross Telefon 815. Detail

Petrogradska ul. 3. Jelašićeva ul. 2

VARRÓGÉP KERÉKPÁR
MOTOKERÉKPÁR

Állandó nagy raktár a legjobb gyártmányú német gépek és gépalkatrészekben. Győződjenek meg olcsó árainról. Vágási nem kötelező. Részletfizetésre is vásárolhat.

3740

Obás lakást

nyilvános ritki dályzni

A sajtó kritikai helyiségekkel keresek

leg a belvárosban,

ügynököt díjazok. Telefon 123.

4748

BÁCSKA-BÁNÁTI KERESKEDŐK-UTAZÓKI

A FORD-AUTO

a mi speciális rossz utaink legjobb közlekedési eszköze.

idő-pénzt takarít!

Ára olcsó, üzemi költsége minimális, mindenki maga kezelheti.

Képviselet és raktár:

Kemény Arnold cégnél, Vel.-Kikinda

Telefon 93.

1737

GOLYÓSCSAPÁGY JAVÍTÓ-MŰHELY

FELLEGI JÓZSEF és TSA
NOVISAD, Zeljeznička ul. 105

3690

3661

Uj és használt **ZSÁKOK, PONYVÁK** továbbá **ZSINEGEK** legolcsóbban kaphatók
SCHOSSBERGER & HERED, NOVISAD, FUTOSKI PUT 13 ■ Táviratcim: Messian
Telefon: 531 - 932

Gyári árak! Gyári árak!

SZILÁGYI és TSA

L e n Arubizományi Üzlet.

Gabonás

Lisztés

Komlós

Szalma

zsákok, zsinagárak és mindenféle gazdasági kötéltáru hosszuszátu bácskai kenderből, valamint 6 os gerehenezett kender kötelesek részére.
Lerakat: Subotica, I. kör Šenoe (Bem) u.10

Rejtettkép.

Hol a buvár?

Aki a fenti rejtett képen a buvárt megtalálja, vágja ki a képet s július 4-ig egy levelezőlapra ragasztva küldje be a kiadóhivatalba. A megtalálók között e. y. díjatjampert sorsolunk ki Beck Jenő suboticei kötöttáru üzletéből.

A múlt vasárnapi számunkban közölt rejtett képen a férjet megtalálták 926-an. A jampert sorsolás útján Grosz Jolán Subotica, Frankopanska u. 9. nyerte meg.

Beck Jenő kötöttáru üzeme Subotica, Pašičeva ulica a gőzfürdő mellett.

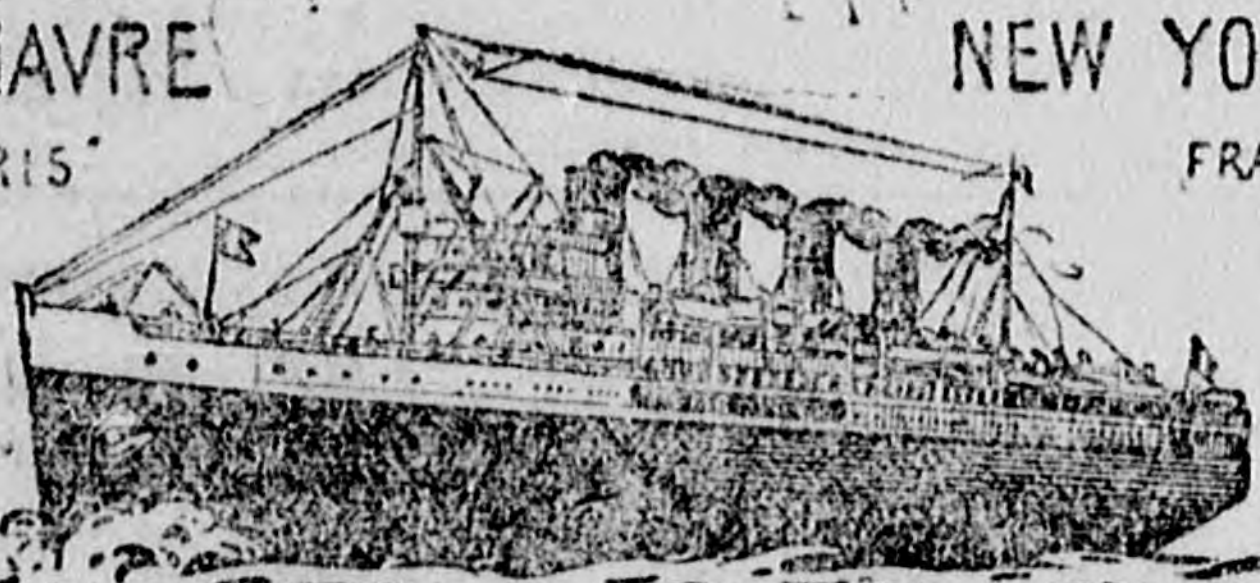
Két cséplőgarnitúra

4 és 5 HP. komplet, angol gyártmány, továbbá I stabil cséplőszekrény és I kukoricamorzsoló, Hoffherr-Schranz, keveset használt, olcsón eladó.

Szíves érdeklődők forduljanak

O. Žužek Ljubljana, Sordna ul. 11.

HAVRE NEW YORK.
PARIS FRANCE

FRENCH LINE

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Gyors- és postahajók

utasok továbbítására Amerikába. Felvilágosításért és hajójegyért forduljon az SHS. királyságbeli vezérképviselőhöz:

ZAGREB

Mihanovičeva ulica 4.

BEOGRAD

BITOLJ

LJUBLJANA

Karagjorgjeva 101.

Kolodvoraka ul. 41.

Vezérképviselőt:

SLAVENSKA BANKA D. D. ZAGREB

Sürgöncim: TRANSAT.

Borpréseket és szállózuzókat

a legolcsóbban szállit az

Osijeki vasöntőde és gépgyár r. t. Osijeken

Vezérképviselőt a Vojvodina részére:

MAVRO HEINRICH

NOVISAD, Temerinska 9. Telefon 416.

4235

„MINERALIJA“

AZ S. H. S. ÁLLAM LEGNAGYOBB SPECIÁLIS ÁSVÁNYVIZNAGYKERESKEDÉSE

Grčko školska u. 7 NOVISAD Görög iskola u. 7

AJÁNLJA

BUKOVAČKAI, ROGAČKAI (Rochitschi) ásványvizeket. SZERB SELTERST, BUDAI KESERŰVIZEKET, és pedig Mária és Ferenc József-keserűvizek; GISSHÜBLER, SALVATOR, KRONDORFI, BILINER, MARIENBADI Kreutzbrunn, KARLSBADI Sprudel és Müllbrunn, SELTERS Sprudel vizeket. GLEICHENBERGI 15/10, 10/10, 5/10 üvegekben; LEVICOI és GUBER vizet. KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

8500

Főtéren két házam

4 üzlethelyiséggel, portállal és két lakással eladó.

Löwy Béla Senta

4761

Valódi Manilla KÉVEKÖTŐZŐ

Komlózsinegek a legolcsóbb áron. Zsákok jutából, kenderből és lenből. Szalmazsákok, liszt, szilva, komló és sózsákok „JUTA HESSIAN” gyári árban kapható. Különböző használt zsákok eladása. Vagontakaró- és cséplő-ponyvák rendelésre azonnal elkészítetnek. Mindennemű zsinagárak, kötéláruk, halászati cikkek és hevederek, tömlők, takarók legolcsóbb beszerzési forrás.

AVRAM SCHIFF

zsák-, zsinag- és ponyvanagykereskedő, zsák- és ponyvakölesző

Futoški put 4, Központ: NOVISAD Telefon: 403

Sürgöncim: Jutešif

Fiók: Beograd, Karadjordjeva ulica 21, a Száva partján, szemben a hajóállomással.

Fiókok: Zagreb, Bécs, Budapest.

Kívánságára árjegyzékkel szolgálunk!

ÉDER és CRDÉDITÓ MŰBUTOR ASZTALOSOK ÉS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA

SUBOTICA IV. SUDAREVIČEVA-U. 4. HARAMBAŠIČEVA 15.

Kézikötőgépek (Handstrickmaschinen) német gyártmány
Körkötőgépek (Rundstrickmaschinen) automatikus amer. gyártmány
Gombolyítógépek (Spulmaschinen) német gyártmány
Gyapjufésülőgépek (Raumaschinen)

és minden rendszerű TÜKBEN állandó rektár

ALFRED KOZMA, OSIJEK

I. Županjska ulica 42.

A Feliks Lederer Wien-i cég vezérképviselője

I.-a MES

SJEDINJENIŠETI D. D. EGYESÜLT MÉSZMŰVEK R. T. ZAGREB, VLASKA ULICA 40. SZÁM TELEFON 69 és 21-30.

novi-marofi és oćurai modern berendezésű mészműveiből. Trágyameszet poralakban. Havi teljesítmény cca 150 vagon. 4239

Rayonképviselőket keres

jól bevezetett elsőrendű likőr és essencia gyár Bácska, Bánát és Bosznia részére. Ajánlatokat „R. T.” jeligére a kiadóba. 4674

Gabonakereskedőknek fontos!

Szabadalmazott szárítókat kukorica és gabona részére készít

Osijeki Vasöntőde és Gépgyár R. T. Osiječka Ljevaonica Željeza i Tvornica Strojeva D. D. Osijek

Vezérképviselőt és mintalákat a Vojvodina részére!

MAVRO HEINRICH NOVISAD

Temerinska ul. 9. — Telefon: 416.

ÜGYELJEN A CIMRE!

OLCSÓÉRT JÓ ÁRUT

ÜGYELJEN A CIMRE!

ENGLER ALBERT HARISNYA ÁRUHÁZÁBAN VEHET

ahol a legolcsóbbtól a legfinomabbig szavatolt legjobb minőségű HARISNYÁT kaphat

Női és férfi uszó dressek

STROSMAJEROVA ULICA 8.

hallatlan olcsó árakban

KEVÉS HASZON NAGY FORGALOM

KEVÉS HASZON NAGY FORGALOM

**LEGNAGYOBB KÉNYELEM
AZ AMERIKAI UTAZASNÁL!**

Abban a pillanatban, amikor az Amerikai Államok hajóinak egyikére lép, úgy érzi magát, mintha otthon volna.

A legkényelmesebb berendezés a harmadik osztályban is, a kabinok 2-4-6 ágyasak, kifogástalanul tiszták és jól szellőzöttek. Kötöny és legkülönfélébb ételek, a fedélzeten nagy tánc-, torna- és pihenő-termek. Zene. Az Amerikai Államok hajói a legkellemebbek. Kérjen ingyen illusztrált prospektusokat és hajóindulási rendet

1922

UNITED STATES LINES

Beograd, Palata Beogradske Zadruga, Preko Hotel Bristol; Zagreb, Sredinske Savez Hrvatskih Seljaskih Zadruga, Mihanovičeva ulica; Prokupka kolodvora; Ljubljana, Brodarstvo Zjedinenih Ameriskih Držav, Dunajska čista št. 23; Sarajevo, Savez Hrvatskih Seljaskih Zadruga na Bosni i Hercegovini, Alexandrova ulica 52; Susak, Banka za Pomorstvo.

Gazdák figyelmébe!

16 és 18% ásv.

MŰTRÁGYA

legjutányosabban beszerezhető

GOMBOS IMRE, SOMBOR

„DANICA D.D.” vezérképviselőjénél — Telefon 186

4292

**ADRIJA ÁLT. BIZTOSÍTÓ R.-T.
BEOGRAD**

Foglalkozik a biztosítás minden ágával. Életkötvényei kauciókép elfogadtatnak.

Bácskai aligazgatóság:

Subotica, Trg Fra Ješe 15. Telefon 30.

Bánáti aligazgatóság:

V.-Bečkerek, Obiličeva ul. 3. Telefon 123.

Helyi képviselők és ügyes üzletszerzők felvételnek.

4791

Nagyban és kicsinyben!

Ajánlunk:

Magánjáró átalakításhoz való acél- és vasöntvényeket, Mc. CORNICK- és különféle ARATÓ GÉPEK pótrészeit

Elevátor-ponyvák

Kéveköttő

Marokkrakó

Fűkaszáló

Aratógépeket

Debreceni gépgyári

Gazdasági gépeket

Körting motorkéket.

kisebb gazdaságoknak

MŰTRÁGYÁK

Elsőrendű amerikai Manilla kéveköttő kenderzsineg.

**SCHUMACHER RUDOLF FIAI
STARIBEČEJ**

**TISZTA
FORRÁSVIZBŐL KÉSZÜLT
BACILLUSMENTES**

MŰJÉG

bármilyen mennyiségben házhoz szállítva kapható.

Hamburger Jéggyár

Telefon 566. Subotica Telefon 566.

PALICSON a Kmetz-féle fűszerkereskedésben lehet előjegyezni.

TŐZSDEI HIRLAP

a legjobb és legelterjedtebb budapesti napilap. Megjelenik délutánként 12-16 oldal terjedelemben. A legeredményesebb hírdetési orgánus. Politika, Közgazdaság, Tőzsde, Színház, Sport. Legpontosabb hírszolgálat a világ minden részéből.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR UT 78.

Jugoszláviában mindenütt kapható. Egyszeres szám ára egy hétköznap, mint vasárnap 3 dinár.

3084

**BESTE QUALITÄT AUSLÄNDISCHER
MASCHINENRIEMEN**

Kg Din. 140.—

bel

JOSIP RTMANN i SIN D. D.

GOVINU KOŽOM, ZAGREB

JELAŠIČEVA TRG BROJ 25.

TELEFON 4-46.

der benzösischen Schuhcreme „LION-NOIR“

FLAVIA

Nemzetközi Szállító Részv. Társaság fiókja
Subotica Városi bérpalota

Cara Dušana ul. 1

Telefonszám 375

Van szerencsénk a t. kereskedők és iparvállalatok figyelmét felhívni arra, hogy a nemzetközi szállítványozási forgalmon kívül

helyi fuvarozással is foglalkozunk

és átvesszük áruk fuvarozását saját kocsijainkkal legkedvezőbb fuvarozási díjtételek mellett.

Gyenge férfiak-

nek 10 dinár beküldése esetén bérmentve küldöm szabadalmazott szexuális találmányomat ismertető könyvemet. — Cím: „Patent 608“ Cluj (Kolozsvár) 9022 Első számú postafiókérlet.

UJI

UJI

FRANCIA SZABÁSZ

SZABÓMUNKÁSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETÉBEN Subotica Jelašičeva u. 9.

Szold árak! Pontos kiszolgálás!

Ne mulassza el

a ritka olcsóságot!

Ne mulassza el

Krep de chin minden színben	95 dinár métere
Gabardin tiszta gyapju	70 dinár métere
Szerzs szövöt tiszta gyapju	60 dinár métere
Sötétkék sevjot tiszta gyapju	55 dinár métere
Markizett minden színben	30 dinár métere
Eponge a legujabb deszinekben	45 dinár métere
Féldelín a legujabb deszinekben	20 dinár métere
Voabattiszt a legujabb deszinekben	14 dinár métere
Angol zefir ingeknek	16 dinár métere

Salamon H. Gabaj

divat- és kézműárkereskedése

Beograd

a „Három madárhoz“

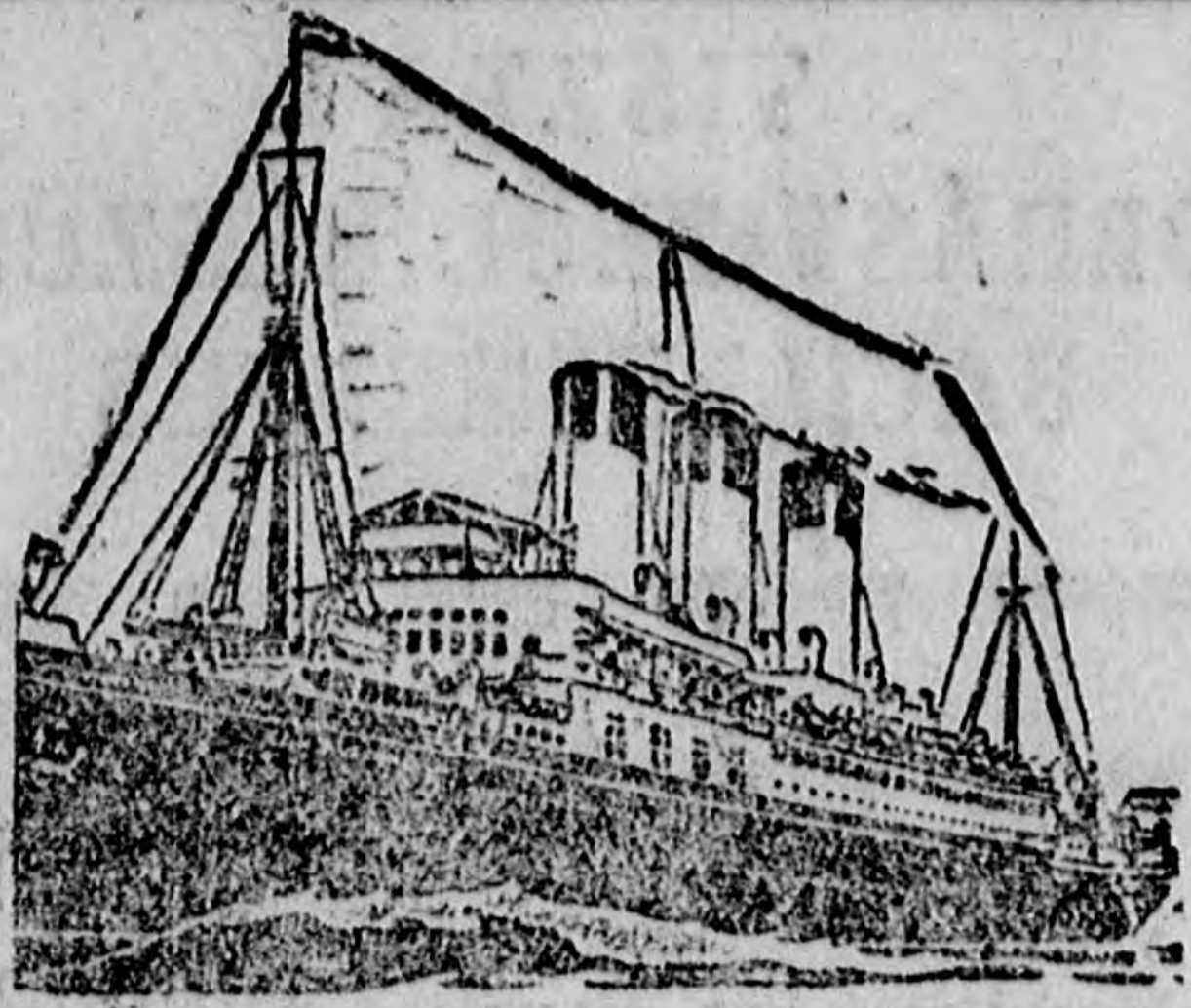
Vasina 13

NOI

szalma 50 dinár
filc 100 dinár
bőr 100 dinár

KALAPOK

MENCZEL és RITTAY, SUBOTICA, AGINA ULICA 2.

HAMBURG-DÉLAMERIKAI GÖZHAJÓZÁSI TÁRSASÁG

A legnagyobb, leggyorsabb és legszebb hajók, I., II. és III. osztályu fizető, valamint ingyenes utasok részére. A transportok indulnak minden 9-ik napon, Argentiniába, Braziliába és Uruguayba. Felvilágosítás ingyen, magyarul, németül és szerbül.

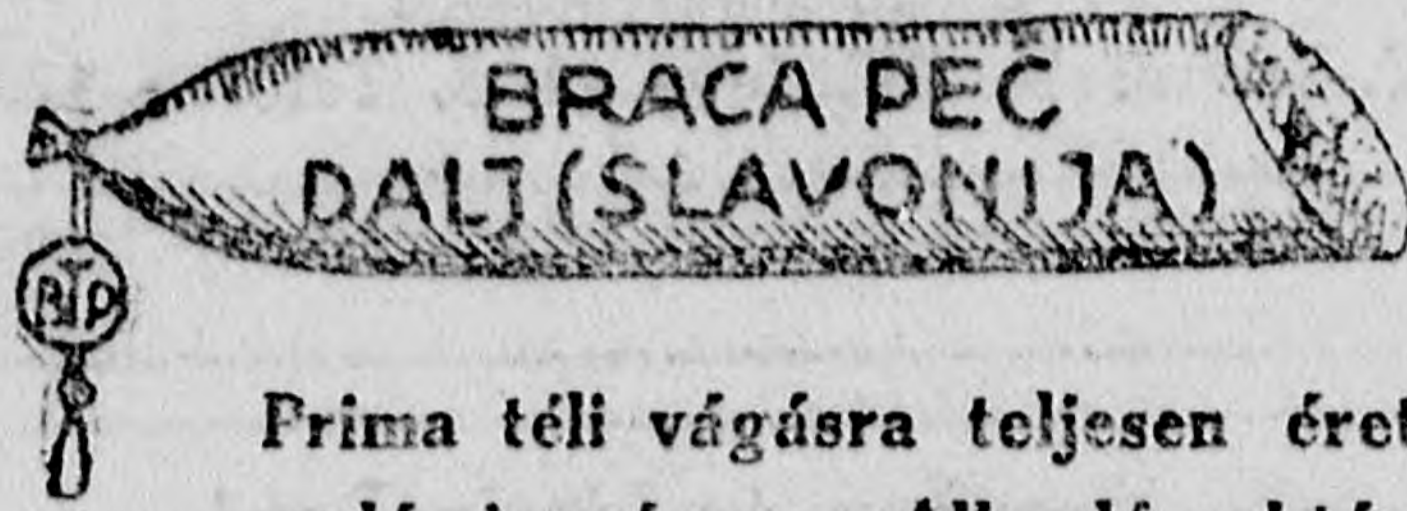
Veliki Bečkerek, Aleksandrova ul. 27
Beograd, Balkanska ul. 49
Zagreb, Senoina ul. 39

1734

A legjobb, legtartalmasabb, legolcsóbb magyarnyelvű méhészeti szaklap a Stari-Bečejen megjelenő

„Vajdasági Méhészeti Lapok“

Tartalma, főleg népszerű mellékletei, mindenkit érdekelnek. Előfizetés az 1923. évre 60.— dinár, az 1923—1924. évekre 100.— dinár. Mutatványszám 6 dinár ellenében bérmentve.

Prima téli vágásra teljesen érett szalámi gyára. — Allandó raktár!

MOTORHAJÓ KÖZLEKEDÉS

STARIBEČEJ és NOVIBEČEJ KÖZÖTT:

INDUL:
Staribečejejről 4, 6³⁰, 10, 12, 17 órakor
INDUL:
Novibečejejről 4³⁵, 8⁴⁵, 11⁵⁰, 13⁴⁰, 18 órakor

TÜZIFA ÉS FASZÉN

Ajánlunk azonnali vagy későbbi szállításra vagon-tételben és hajórakományoként prima egészséges bükk, gyertyán, vegyeshasáb és dorongfát, továbbá száraz vilázott faszenet a LEGOLCSÓBB napi árak mellett.

„DANICA“

Faipar és Butorgyár Osijek, Telefon 404.

Idősebb segéd

önálló ügyes eladó rőfös engross-üzlet részére kerestetik

Fényképes ajánlatok referenciák megjelölésével

Braća Hahn, Osijek I. küldendők. 4786

Cserépkályhák

és tűzhegyek árukását javítását, meteor kályhák shamot bélelést, legszakszerűbben juttányos árban készít:

Takács Mihály

cserépkályhás
Rudičeva ulica 1 szám
Shamotpor és téglá, olcsó árban kapható.

**„HARANG“
mosószappan a legjobb!**

Gyártja:

Első Novisadi Szappangyár

Bőr kupébőröndök táskák, bőrtárcák nagy választékban megrendelésre is kaphatók.

Testlici Retorta Faszén

Bácskai vezérképviselőt:
Ludwig Hubert Novisad
Željeznička ulica 19

STENICIN

a legbiztosabb hatásu
POLOSKAIRTÓ
Kezelése egyszerű. Kapható
Landauer Drogeria Subotica

RÓKA

DIVATCIPÉSZETE
SUBOTICA
PAŠIČEVA ULICA 9.

MALOMGÉPEK

GANZ HENGERSZÉKEK
MALOMKÖVEK
TRIEURÖK
SERLEGEK
HEVEDEREK

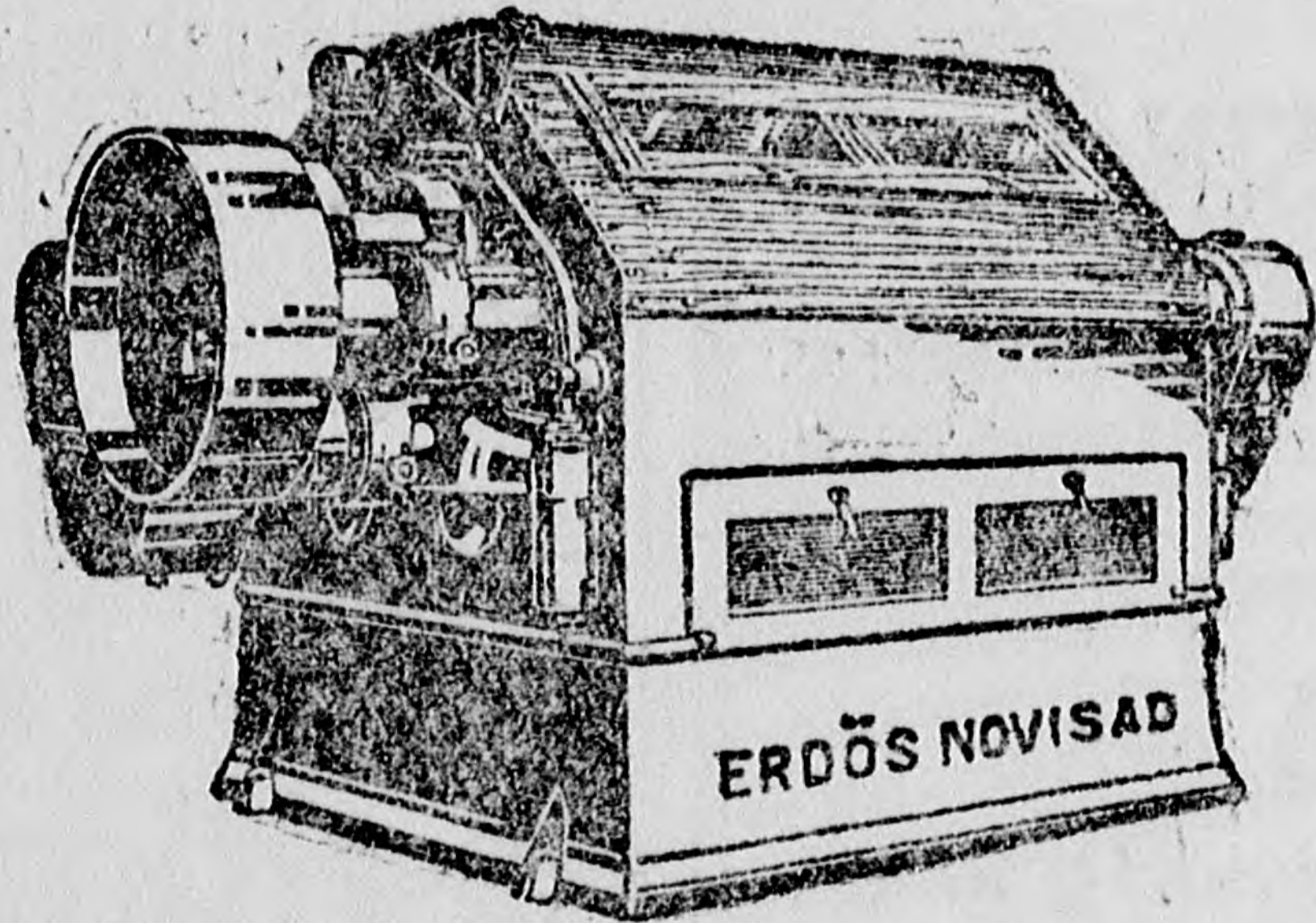
„Mannesmann“- Művek
lerakata gáz-, kazán-
és furócsövekben

SZERSZÁMGÉPEK

ESZTERGAPADOK
SCHAPING
FURÓGÉPEK
FANEGMUNKÁLÓK
KÉZISZERSZÁMOK

Svájci
szitaselyem

Szivattyuk
Mezőgazdasági
gépek

Szivógáz-
és
benzin motorok

MINDENMŰ TECHNIKAI CIKKEK IPARI ÜZEMEKHEZ

Erdős Henrik és Társa

Telefonszám: 335. NOVISAD Temerinska ulica 8.

Gazdák!

Mütrágya

szükségletüket legolcsóbban a

Bácskai Mezőgazdák Szövetkezeténél

szerezhetik be.

Wachtler Mihály

modern lakatos- és gépjavitó műhelye
Subotica Zrinjski trg 11

Minden szakmabeli munkát olcsón és pontosan készítek. Legmodernebb kaszákat nyit és javít, összes mezőgazdasági gép- és motorjavítást, valamint kutak javítását vállalja és hegeszt.

Cséplőgéptulajdonosok! — Téglagyárosok!

SZENET

4504

vasuton, hajón, bármily mennyiségben, kedvező napiárakon szállit: „OKNO“ Első Jugoszláv-csehszlovák széntermelő és kereskedelmi r. t.

Sürgöncim: OKNO BEOGRAD Vasina broj 8.

Ajánlattal szolgál sombori vezérképviselőtünk:

DANILO GERGUROV I SIN, SOMBOR

Sürgöncim: GERGUROVSIN. Telefonszám: 125.